

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Op zoek naar de invloed van dorpsraden: tussen burgerparticipatie en belangenbehartiging: Vergelijkende gevalsstudie van de dorpsraden in de gemeente Alphen aan den Rijn

Cornelissen, Daan

Citation

Cornelissen, D. (2022). *Op zoek naar de invloed van dorpsraden: tussen burgerparticipatie en belangenbehartiging: Vergelijkende gevalsstudie van de dorpsraden in de gemeente Alphen aan den Rijn*.

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master thesis in the Leiden University Student Repository](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3484388>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Op zoek naar de invloed van dorpsraden: tussen burgerparticipatie en belangenbehartiging

Vergelijkende gevalsstudie van de dorpsraden in de gemeente Alphen aan den Rijn

C.W. Cornelissen

Dr. B. Fraussen (*begeleider*)

**Universiteit
Leiden**

Governance and Global Affairs

Op zoek naar de invloed van dorpsraden: tussen burgerparticipatie en belangenbehartiging

C.W. Cornelissen, onder begeleiding van Dr. B. Fraussen

Faculty of Governance and Global Affairs, Universiteit Leiden, Nederland

Samenvatting

Er bestaat al veel kwantitatief onderzoek over belangenbehartiging op (inter)nationaal niveau. Deze studie past deze theorieën over succesfactoren in beleidsbeïnvloeding toe op het lokale niveau, specifiek op een opkomende vertegenwoordigende institutie: dorpsraden. Deze vergelijkende gevalsstudie naar vier dorpsraden in Alphen aan den Rijn verklaart de verschillen in toegeschreven invloed op het gemeentelijke beleid. De analyse, op basis van zeven interviews met zowel vertegenwoordigers van de dorpsraden als publieke professionals en 164 media-artikelen, laat voor nagenoeg alle gebruikte theorieën ook op lokaal niveau empirisch bewijs zien. Samenwerking en coalitievorming, timing, diversiteit in venues en input en het beschikken over relevante informatie dragen bij aan het succes van de beleidsbeïnvloeding van dorpsraden en verklaren de verschillen in succes in de beleidsbeïnvloeding. Daarmee biedt deze studie relevante handvatten om opkomende dorpsraden verder gestalte te geven.

Tags

Interest groups,
dorpsraden, interest group
influence, interest group
strategies, information

30 mei 2022

Neem contact op om te reageren op deze scriptie ›

Bekijk de codetabellen van de analyse in de appendix ›

Bekijk brondata (interviewtranscripten en media-artikelen) ›

Voorwoord

U staat op het punt om mijn scriptie ‘Op zoek naar de invloed van dorpsraden: tussen burgerparticipatie en belangenbehartiging’ verder te bekijken. De studie van deze scriptie richt zich op vier dorpsraden uit het voormalig Rijnwoude in de huidige gemeente Alphen aan den Rijn. Als inwoner van Hazerswoude-Dorp en student Management van de Publieke Sector heb ik het als ontzettend boeiend ervaren om mij in de eerste helft van 2022 te verdiepen in de belangenvertegenwoordiging van onder andere mijn eigen dorp. Deze scriptie vormt het slotstuk van mijn master aan de Universiteit Leiden.

Via deze weg wil ik graag nog een aantal mensen die een bijdrage hebben geleverd aan deze scriptie in het bijzonder bedanken. Allereerst bedank ik natuurlijk alle respondenten die voor mij de tijd vrij wilden maken voor een interview, dat voor sommigen misschien langer duurde dan verwacht. Dank voor jullie gastvrijheid bij jullie thuis, in jullie dorpshuis of op het werk. Ook wil ik graag Caelesta Braun en Bert Fraussen bedanken, waarvan de laatstgenoemde in het bijzonder. Beiden hebben als scriptiebegeleiders een belangrijke bijdrage geleverd en richting gegeven aan de theoretische positionering en methodologische opzet van deze scriptie. Bert Fraussen is ook in de uitvoering nauw betrokken geweest en heeft de scriptie echt naar een hoger niveau weten te tillen. Dank daarvoor.

Tot slot bedank ik ook al mijn naasten met wie ik mocht sparren over mijn onderzoek. In het bijzonder dank ik de mensen van GroenLinks Alphen aan den Rijn die aan de basis hebben gestaan voor de onderwerpkeuze van mijn scriptie.

Het schrijven van mijn masterscriptie was een uitdaging. Schrijven is namelijk niet mijn favoriete vorm van communicatie. Ook de tijd en rust vinden om alle gedachten op papier te zetten is niet op elk moment voor mij weggelegd. Toch is het gelukt om mijn onderzoek in ongeveer 10.000 woorden op papier te vatten. Mocht u verder geïnteresseerd zijn, vind ik het veel leuker om er verder over door te praten tijdens een kop koffie. Hoe dan ook wens ik u veel plezier met het lezen van deze scriptie.

Daan Cornelissen

Hazerswoude-Dorp, 30 mei 2022

Inhoud

Samenvatting	2
Voorwoord	3
Introductie	6
Theorie: invloed, strategie en informatie	8
Literatuuroverzicht	8
Responsiviteit, transparantie en vertrouwen	9
Discussie over de determinanten van invloed	9
Strategie als determinant voor invloed	10
Informatie als determinant voor invloed	11
Conceptualiseren van invloed	11
Strategie en informatie	13
Centrale verwachtingen	14
Informatie: exclusiviteit en relevantie	16
Methoden: vergelijkende gevalsstudie	17
Casusselectie en dataverzameling	18
Het meten van invloed	19
Validiteit	21
Operationalisering	21
Resultaten	23
De weg naar invloed	23
1. Samenwerking en coalitievorming	23
2. Timing van informatie-uitwisseling	25
3. Verscheidenheid aan venues	26
4. Verscheidenheid aan type input	27
5. Exclusiviteit van informatie	28
6. Relevantie van informatie	28

Mate van invloed: verschillen en overeenkomsten	29
Kruisevaluatie.....	30
Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp	30
Dorpsoverleg Hazerswoude-Rijndijk Oost	31
Dorpsoverleg Benthuizen	31
Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn	32
Toegeschreven invloed van dorpsraden	32
Conclusie en discussie.....	33
Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek	34
Aanbevelingen.....	35
Noten	37
Referenties.....	37
Bijlage 1 – Interviewguides.....	41
Bijlage 2 – Coderingstabellen	51

Introductie

Met de herindelingen van gemeenten en de blijvende neiging naar decentralisatie en subsidiariteit begint een betrekkelijk jonge vorm van participatie en vertegenwoordiging aan een opmars: dorpsraden (Loots et al., 2013). Een aanvulling op de vertegenwoordigende democratie die zich kan mengen in het krachtenveld van overheid en markt lijkt namelijk noodzakelijk (Tjeenk Willink, 2019, p. 51-59). Maar kunnen dorpsraden zich meten met deze krachten? Oftewel: hoeveel invloed hebben dorpsraden? Transparantie en vertrouwen zijn sleutelbegrippen voor effectieve participatie en vertegenwoordiging in het openbaar bestuur en de politiek (Arkorful et al., 2021). Relatief nieuwe vormen van participatie en vertegenwoordiging zullen daarom altijd moeten groeien in transparantie en vertrouwen. Meer inzicht in de invloed van dorpsraden zal bijdragen aan transparantie en het vertrouwen in deze jonge vertegenwoordigende institutie.

Dorpsraden bevinden zich op het snijvlak van burgerparticipatie en belangenbehartiging. Enerzijds zijn dorpsraden een instrument voor burgerparticipatie, waarmee burgers op een georganiseerde manier de kans hebben om grip te krijgen op de ontwikkeling en uitvoering van het gemeentelijk beleid (zie definitie van Dinjens, 2010, p. 6). Dorpsraden kunnen zowel actieve als passieve participatie stimuleren (zie Gibson & Cantijoch, 2013). Anderzijds zijn ze ook een georganiseerd belang en kunnen ze in het licht van literatuur over belangengroepen bestudeerd worden (zie conceptualisatie van Fraussen & Darren, 2018, p. 6-7). Immers, een dorpsraad vertegenwoordigt op een georganiseerde manier het belang van een territoriaal gebied: het dorp. Deze studie focust zich op dit laatstgenoemde aspect, de belangenvertegenwoordiging.

De invloed van belangenorganisaties is een groeiend onderzoeksveld waar nog veel te ontdekken is (Dür, 2008). Er zijn al enkele studies die naar dit concept kijken aan de hand van overwegend kwantitatieve data (zie bijvoorbeeld Bossuyt, 2021; Dür, 2008; Koch et al., 2021; Oeri et al., 2021), maar lang niet alles valt kwantitatief te verklaren (Burstein en Linton, 2002, p. 398; Lowery, 2013). Volgens Dür (2008) is er meer onderzoek nodig dat licht werpt op de breedte van het concept *invloed*, dat immers een veelomvattend en multidimensionaal concept is. Het hiervoor genoemde in overweging nemende is de concrete toevoeging aan de bestaande literatuur van deze paper tweeledig. Ten eerste verkrijgt deze kwalitatieve studie een breder en diepgaander inzicht in de afhankelijke variabele *invloed van de dorpsraden* dan met de kwantitatieve methoden die hiervóór vaak werden gebruikt. Ten tweede zet deze studie de

onderzoeksvARIABLEN in de context van de lokale overheid, waar eerdere literatuur voornamelijk betrekking heeft op internationale of nationale overheden (zie bijvoorbeeld Bossuyt, 2021; Dür, 2008; Koch et al., 2021; Oeri et al., 2021; Tallberg et al., 2015). Hiermee kunnen bestaande inzichten worden getoetst op het lokale niveau, dat onderhevig is aan institutionele en contextuele verschillen met (inter)nationale overheden (Tallberg et al., 2015).

Belangenbehartiging is een fundamenteel onderdeel van de democratie (Berkhout et al., 2021, p. 1-2) en de democratie schuurt daar waar stemmen niet gehoord worden. Dorpsraden claimen de belangen te vertegenwoordigen van hun dorp, maar een eerste stap in onderzoek hiernaar is het begrijpen van de effectiviteit en de omvang van deze belangenvertegenwoordiging. Transparantie over succesvolle organisaties die hoge mate van invloed weten te presteren en algemene kennis over effectieve middelen (*resources*) en strategieën kunnen bijdragen aan een gelijk speelveld tussen belangengroepen (Oeri et al., 2021). Op dit vlak levert mijn onderzoek een belangrijke bijdrage als het gaat om de dorpsraden: dit onderzoek verwerft meer inzicht in de succesfactoren van de dorpsraden. Dit is eveneens maatschappelijk relevant, omdat hiermee handvatten worden geboden om de positie van dorpsraden in de lokale democratie gestalte te geven. Concreet beantwoordt deze paper de volgende onderzoeksvraag: *waardoor worden de verschillen in toegeschreven invloed van de dorpsraden in Alphen aan den Rijn op de gemeentelijke beleidsformulering verklaard?*

Middels een vergelijkende gevalstudie (case study) in de etnomethodologische traditie bestudeer ik de dorpsraden in de gemeente Alphen aan den Rijn. Elke dorpsraad heeft een eigen aard en strategie, maar door de casusselectie blijven enkele van de uit de literatuur voortvloeiende determinanten van invloed gelijk. Dat maakt het beter mogelijk om in deze vergelijkende studie te focussen op strategie (Dür & Mateo, 2013; Lowery, 2013, p. 5; Oeri et al., 2021) en informatie (Bernhagen et al., 2015; Bossuyt, 2021; Chalmers, 2011; Tallberg et al., 2015) als verklarende factoren voor invloed. Voor dit onderzoek worden leden van vier dorpsraden in Alphen aan den Rijn geïnterviewd over hun invloed op het thema ruimtelijke ordening (*self-assessment*) in de beleidsfase van beleidsformulering (zie Howlett et al., 2003). Daarnaast worden betrokken raadsleden van minimaal twee ideologisch uiteenlopende politieke partijen en een ambtenaar actief op dit thema geïnterviewd (*cross-assessment*) middels semigestructureerde diepte-interviews. Voor dit onderzoek wordt de *toegeschreven invloed* gebruikt (vgl. Bossuyt, 2021; Dür, 2008 en Tallberg et al., 2015) om een breder beeld te krijgen van het concept *invloed* dan slechts het verschil tussen initiële en uiteindelijke acties van de beleidsmakers.

Deze paper is als volgt opgebouwd. In de volgende secties wordt een theoretisch kader geschetst en worden *invloed*, *strategie* en *informatie* geconceptualiseerd. Vervolgens formuleer ik op basis daarvan de centrale verwachtingen. Het hoofdstuk daarna loopt de onderzoeksmethoden en afwegingen langs, voordat ik in het volgende hoofdstuk de resultaten van mijn onderzoek presenteer. In de conclusie vat ik de belangrijkste bevindingen samen en ga ik in op de beperkingen en aanbevelingen van deze studie. Tot slot heb ik op basis van dit onderzoek enkele aanbevelingen om dorpsraden verder gestalte te geven.

Theorie: invloed, strategie en informatie

Literatuuroverzicht

Belangenvertegenwoordiging, belangenbehartiging en invloed in het publieke beleidsproces kent een groeiend onderzoeksveld. Er is steeds meer bekend over de processen en structuren waarlangs invloed al dan niet verworven wordt, maar er is nog veel werk te verrichten om deze processen en de context waarbinnen ze plaatsvinden inzichtelijk te maken. Het helpt daarbij om gestructureerd te werken en een goede afbakening te maken van het onderwerp van de studie. Berkhout (2013) stelt dat het om te beginnen belangrijk is om de organisatie van een belangengroep en de mate van haar invloed als aparte variabelen te bestuderen. Daarom ligt in deze studie de focus op de mate van invloed en laat ik de organisatie van een dorpsraad een onderwerp van een volgende studie.

Het meten van de mate van invloed is niet gemakkelijk. Belangengroepen zijn in sommige gevallen invloedrijk en in andere gevallen ineffectief (Dür, 2008). Het leggen van een één op één causale link tussen de activiteiten van de belangengroep en de beleidsformulering is haast onmogelijk (Chalmers, 2011; Dür, 2008). Daarnaast hangt de classificatie ‘invloedrijk’ sterk af van de manier waarop invloed gemeten wordt (Oeri et al., 2021) en dat loopt substantieel uiteen in het huidige wetenschappelijke debat. Hoewel uit de meeste literatuur ogenschijnlijk blijkt dat belangengroepen vaak een zekere mate van invloed hebben, is maar de helft van de tijd op basis van conventionele statistische testen een significant verband gevonden (Burstein en Linton, 2002, p. 398; Lowery, 2013). Als het gaat om een belangrijke, substantiële invloed van een belangengroep dan loopt dat zelfs terug tot één op de vijf gevallen (ibid.). Deze studies betreffen nagenoeg altijd invloed van belangenorganisaties op nationaal of internationaal niveau. Tallberg et al. (2015) merkten tussen de niveaus belangrijke verschillen. Het is daarom

van belang om de invloed van belangenorganisaties onder verschillende condities te bestuderen. Berkhout (2013, p. 244) benadrukt daarnaast de relationele natuur van belangenorganisaties: *“It takes two to tango”*: niet alleen de belangenorganisaties zelf spelen een rol in de hun queeste naar invloed, ook de uitruilpartner, zoals in het geval van deze studie de gemeente, moet meegenomen worden in het onderzoeksontwerp. En de laatste plaats waar gezocht kan worden naar invloed, is in de acties van een enkele belangenorganisaties (Mahony & Baumgartner, 2017, p. 214): *“Lobbyists, like wolves, work in packs”*. Deze studie positioneert zich in het verlengde van de hiervoor genoemde studies, door gehoor te geven aan het bestuderen van invloed op een ander niveau dan (inter)nationaal en ook de relationele natuur van belangenorganisaties in acht te nemen. Daarnaast neem ik ook de samenwerking tussen de dorpsraden mee als focus van deze studie, zoals Mahony en Baumgartner (2017) bepleiten.

Responsiviteit, transparantie en vertrouwen

Dit wetenschappelijke debat beperkt zich niet slechts tot het spel van belangenorganisaties in hun zoektocht naar invloed. Dit debat gaat ook over de responsiviteit van het openbaar bestuur jegens belangengroepen en over democratische legitimiteit (Dwidar, 2021). Dorpsraden vertegenwoordigen tenslotte een belang van een territoriaal gebied en het is de taak van het openbaar bestuur, zowel politiek als ambtelijk om een plek te vinden voor dit belang in de beleidscyclus. Ook in relatie tot politieke partijen fungeren belangenorganisaties als transmissieriem (*transmission belt*) tussen kiezers en de partij (De Bruycker & Rasmussen, 2021; Røed, 2022). In de kern vervullen belangengroepen dus via diverse venues een belangrijke rol in ons openbaar bestuur, maar daar moet de kanttekening bij worden geplaatst dat niet iedere belangenorganisatie daarin slaagt. Informatie over effectieve middelen en strategieën is daarom relevant en transparantie over invloedrijke organisaties belangrijk (Oeri et al., 2021). Aansluitend bij de thema's vertrouwen en transparantie hebben Arkorful et al. (2021) reeds kwantitatief onderzoek gedaan binnen de context van de lokale overheid. Mijn studie sluit aan bij hun suggestie om meer diepgaande, kwalitatieve data te verzamelen over deze thema's in de lokale context.

Discussie over de determinanten van invloed

Er is veel debat over de determinanten van invloed, de factoren die een rol spelen in het verklaren van het succes van een belangenorganisatie. Baldwin (2018), King et al., (1998) en Rinfret et al. (2014) noemen de mate van zichtbaarheid van het issue, de technische complexiteit en de houding en gedragingen van publieke professionals. Dür (2008) spreekt over de middelen van de organisatie, politieke instituties, issue kenmerken en de strategieën van de

belangenorganisatie. Al deze mogelijke determinanten zijn ook niet los van elkaar te zien. Steven en De Bruycker (2020) concluderen namelijk dat de context van het issue modereert in de mate waarin financiële middelen de invloed van de belangenorganisatie verklaren. Als er meer media-aandacht voor een issue komt, dan dragen financiële middelen ook minder bij aan succes (ibid.). Eerdere onderzoeken (Lowery, 2013; Tallberg et al., 2015) zijn echter sceptisch over middelen als determinant van invloed. Lowery (2013) stelt namelijk dat de aard van financiële middelen zoveel verschilt van invloed, dat je de ene niet zomaar kan vertalen in de ander.

Strategie als determinant voor invloed

Tallberg et al. (2015) vinden ook geen bewijs voor middelen als determinant voor invloed bij de Verenigde Naties. Zij stellen dat juist het moment in het beleidsproces dat een belangenorganisatie betrokken is, bepalend is voor haar invloed. Oftewel: de strategie. Er is daarnaast bewijs dat suggereert dat strategieën van belangenorganisaties een cruciale factor zijn in het vertalen van middelen naar invloed (Oeri et al., 2021). Strategieën van belangengroepen moeten daarom serieus worden overwogen in studies naar hun invloed (Dür & Mateo, 2013). Mijn onderzoek legt om deze reden een focus op de strategieën van de dorpsraden.

Het onderzoeken van strategieën van belangengroepen is geen gemakkelijke opgave. De context waarin belangenorganisaties zich bevinden wordt gekenmerkt door onzekerheid en complexiteit, wat vaak resulteert in een multidimensionale aard van het concept strategie (Lisi & Loureiro, 2022). Ook is er vaak een mismatch tussen wat belangenorganisaties willen doen en wat ze daadwerkelijk doen (ibid.). Om te kunnen werken met een multidimensionaal concept als strategie zijn theoretische modellen ontwikkeld om classificaties te kunnen maken. Veel academische artikelen gebruiken het onderscheid tussen binnen (*inside*) en buiten (*outside*) lobbyen als het gaat om de *venue* (plaats) waar gepoogd wordt invloed uit te oefenen (Binderkratz, 2008). Colli en Adriaensen (2020) hebben echter een nieuw model ontwikkeld waar deze dichotomie ook op de markt is toegepast. Deze recentelijke toevoeging is een belangrijke verbreding van het onderwerp van de studie naar strategie. Immers, belangengroepen zien non-politieke actoren zoals de media tegenwoordig als meer en meer belangrijke politieke gesprekspartners (Lisi en Loureiro, 2022). Maar ook binnen de categorieën van het model bevinden zich nog belangrijke verschillen. Zo verkrijg je bij verkozen publieke professionals (bijvoorbeeld politici) eerder toegang als je een centrale positie hebt in een coalitie die zich hard maakt voor een beleidsstandpunt, terwijl je bij niet verkozen publieke professionals (ambtenaren) eerder toegang krijgt als je een netwerker bent tussen

coalities met verschillende beleidsstandpunten (Beyers & Braun, 2014). Een theoretisch model zoals dat van Binderkratz (2008) of Colli en Adriaensen (2020) slaagt er daarom eigenlijk niet in om recht te doen aan de complexiteit van de strategie van belangenorganisaties (Lisi en Loureiro, 2022).

Informatie als determinant voor invloed

Dat een theoretisch model een discussie kan vernauwen was ook te zien bij het type input van belangenorganisaties. Eerdere studies negeerden het verschil tussen technische informatie en strategische informatie, terwijl er wel degelijk substantiële verschillen zijn (Leifeld & Schneider, 2012). Verschillende venues zijn namelijk sensitief voor verschillende type informatie (De Bruycker, 2016). Eerst leek vooral apolitieke en technische informatie belangrijk, maar De Bruycker (2016) stelt dat juist politieke en strategische informatie ook belangrijk kan zijn. Volgens Leifeld (2012) is het daarom van belang dat er in onderzoek rekening wordt gehouden met het strategisch gebruik van informatie, wanneer data verzameld wordt over informatie-uitwisseling zoals in deze studie. In mijn onderzoekontwerp neem ik daarom ook enkele kenmerken van informatie als onderwerp van de studie.

Tot slot heb ik hiervoor benoemd dat dit wetenschappelijke debat in de kern gaat om responsiviteit van het bestuur en de democratische legitimiteit van de vertegenwoordiging. Met de verdergaande decentralisaties op gemeentelijk niveau, hoe responsief en hoe ontvankelijk is een gemeente tegenover de inbreng van een dorpsraad? En aan de andere zijde: hoe democratisch legitiem is het om de belangen van de dorpsraden zwaar te laten wegen? Beide fundamentele vragen zijn geen direct onderwerp van deze studie, maar dit onderzoek positioneert zich langs de lijnen van het wetenschappelijk debat over deze kernprincipes van onze democratische rechtstaat: responsiviteit en legitimiteit.

Conceptualiseren van invloed

Bij het hebben van invloed kan iedereen zich een kleurrijk beeld vormen. Zo makkelijk het is om er een beeld van te vormen, zo lastig is het om de mechanismen van invloed empirisch te kunnen zien (Lowery, 2013, p. 5). De aard van het concept is sterk verweven met macht, dat ook op haar beurt in verschillende gedaantes voorkomt (Lowery, 2013). Voor dit onderzoek worden de eerste twee gezichten van macht gebruikt (Dür, 2008) om te komen tot een conceptualisatie van de invloed van dorpsraden. Het eerste gezicht van macht is het meest traditionele idee van macht. De actor die haar wil krijgt uitgevoerd heeft macht tegenover de

actor die dat niet wil. Dit idee reikt tot daar wanneer actor A de acties van actor B verandert, in zulke mate dat actor B iets doet wat zonder de invloed van actor A niet had gebeurd (Dahl, 1961 geparafraseerd in Bossuyt, 2021; Dür, 2008 en Lowery, 2013). Het tweede gezicht van macht is het kunnen bepalen van de agenda. Andersom geredeneerd betreft dit: in staat zijn om onwenselijke onderwerpen juist van de agenda te weren (Bachrach & Baratz, 1962; Dür, 2008). Zeker in de politieke arena anno 2022 kan het bepalen van het gespreksonderwerp van het politieke debat een meer saillant gezicht van macht zijn dan haar eerstgenoemde gedaante. Het is hierbij belangrijk om de notie te maken dat dit tweede gezicht van macht los staat van de fase waarin beleidsbeïnvloeding plaatsvindt. Dit is namelijk niet hetzelfde idee van macht uitgeoefend in een eerder stadium, het gaat hier om de wezenlijke aard van macht en hoe de vorm waarin we macht kunnen observeren op verschillende manieren begrepen wordt. Het tweede gezicht van macht kan dus ook plaatsvinden in de fase van beleidsformulering en betreft dan voornamelijk het bepalen van het gespreksonderwerp en het neerleggen van de opties waarover keuzes moeten worden gemaakt.

De twee gezichten van macht zijn geen twee kanten van dezelfde medaille, maar liggen in het verlengde van elkaar. Het eerste gezicht heeft ogenschijnlijk een meer meetbare aard. Als het gaat om de invloed van belangenorganisaties kan gekeken worden naar het verschil tussen de initiële beleidsvoorstellen en de definitieve besluiten na contact met de belangenorganisatie (Rinfret & Cook, 2014). Het tweede gezicht van macht is aanvullend op het eerste gezicht en bevat minder meetbare onderdelen zoals het vormgeven van het initiële beleidsvoorstel of het uitruilen van politieke steun (Baldwin, 2018, p. 247). Dit wordt door King, Feltey en Susel (1998, p. 320) samengevat als “authentieke participatie” in het beleidsproces; “grondige en continue betrokkenheid in het beleidsproces met de potentie voor iedereen die betrokken is om een effect te hebben op de situatie”. Echter, Dür en De Bièvre (2007) stellen dat toegang en betrokkenheid in het beleidsproces zich niet altijd laat vertalen in of gelijkstaat aan invloed. Immers, gemeenteambtenaren kunnen dorpsraden toegang geven tot het beleidsproces om instrumenteel de stemmen van de dorpen samen te brengen. Dat hoeft zich niet noodzakelijkerwijs te vertalen in invloed op de agenda of op het beleid. Daarom is het van belang het tweede gezicht van macht ook niet los te zien van het eerste en vice-versa.

Met het oog op het tweede gezicht van macht en het belang van authentieke participatie in het beleidsproces, conceptualiseert deze studie *invloed* als *toegeschreven invloed* of *gepercipieerde invloed* (vgl. Bossuyt, 2021; Dür, 2008; Dür & De Bièvre, 2007; Tallberg et al., 2015). Het is haast onmogelijk om de feitelijke invloed empirisch te meten middels een causaal verband

tussen de strategie van een dorpsraad en de beleidsuitkomsten van de gemeente zonder inmenging van andere factoren (Dür, 2008; Lowery, 2013). Lowery (2013, p. 7) onderstreept daarbij ook de mechanismen van ‘verwachte reacties’ (anticipatie). Een belangenbehartiger of beleidsmaker kan namelijk in bepaalde beleidsfasen anticiperen op latere fasen. Of zelfs nu voor bepaalde acties kiezen met doelen voor een volgend issue in het achterhoofd. Een rol in de beleidsformulering is daarmee niet alleen voorbehouden aan de belangenbehartiger en de beleidsmaker op dat thema; de context en de complexiteit van de institutie is hierbij ook van belang, want die kunnen aanleiding geven tot anticipatie (Lowery, 2013). Om een breed inzicht te kunnen verwerven in het concept *invloed* wordt in dit onderzoek daarom gebruikt gemaakt van de intersubjectieve definitie van invloed in plaats van feitelijke invloed. Op deze manier wordt recht gedaan aan de brede scope van *invloed*.

Strategie en informatie

Evenzo de volledige scope van de mechanismen van het concept *invloed* complex is, geldt voor *strategie* niet anders. Als dorpsraden erin wisten te slagen hun middelen altijd perfect efficiënt en effectief in te zetten, dan was *strategie* slechts een intermediaire variabele (Dür, 2008, p. 1218). Middelen van de dorpsraden of andere factoren zoals politieke instituties en kenmerken van het issue speelden dan directer een rol in het verklaren van hun invloed (Dür, 2008). De werkelijkheid is weerbarstiger. Een dorpsraad staat voor veel keuzes wanneer ze invloed probeert uit te oefenen op het gemeentelijk beleid. Met wie zoekt ze contact en hoe wordt dat contact vormgegeven? Wanneer wordt er contact gezocht en welke input brengt de dorpsraad? Antwoord op deze vragen onthult iets over de strategie van een dorpsraad (vgl. Binderkrantz, 2005; Braun, 2012; Dür & Mateo, 2013). Volgens Dür (2008) kunnen niet altijd de perfecte keuzes worden gemaakt en juist daarom is strategie een verklarende factor van invloed. Daaruit volgend wordt strategie in dit onderzoek geconceptualiseerd als combinaties van specifieke activiteiten en tactieken (Berry, 1977, p. 212; Grant, 2000, p. 410). Uit eerdere onderzoeken (Bernhagen et al., 2015; Bossuyt, 2021; Chalmers, 2011; Tallberg et al., 2015) blijkt dat ook het verzamelen en uitwisselen van *informatie* een belangrijke rol speelt voor het bepalen van de invloed van een belangenorganisatie. Informatie verzamelen en uitwisselen zou daarmee gezien kunnen worden als strategie, maar dat is te ongenueanceerd.

De determinanten *strategie* en *informatie* zijn sterk met elkaar verweven en vullen elkaar aan. Zonder informatie is een strategie vormen namelijk onmogelijk en zinloos. Zonder strategie zal

informatie nooit haar doel bereiken. Hier blijkt al uit dat er een wezenlijk verschil zit in de aard van beide concepten. Deze studie maakt dan ook een duidelijk onderscheid. *Strategie* betreft in de basis de activiteiten en de keuzes die dorpsraden doen en maken (Berry, 1977, p. 212; Grant, 2000, p. 410). *Informatieverzameling* en *-uitwisseling* is in die zin dus een onderdeel van de strategie. Echter, de *informatie* kan op zichzelf kenmerken hebben waar strategie niet aan te pas kan komen, zoals de mate van exclusiviteit en de mate waarin de informatie relevant is. Dit laatste betreft dan ook het vertrekpunt voor de conceptualisatie van *informatie* van deze studie. Politieke instituties en kenmerken van het issue zijn determinanten die in veel studies ook een substantiële rol spelen, maar in deze onderzoeksopzet nagenoeg gelijk blijven onder de dorpsraden van Alphen aan den Rijn. Daarom vallen deze buiten de focus van dit onderzoek. Dat neemt niet weg dat in relatie tot de literatuur over Europese en nationale belangengroepen dit een belangrijk verschil is om mee te nemen in de conclusies van dit onderzoek.

Centrale verwachtingen

Kernonderdelen van de strategie van een belangenorganisatie zijn de organisatievorm (Dür & Mateo, 2013), de timing van het contact (Berkhout & Hanegraaff, 2017, p. 23-25), de plaats of persoon (*venue*) waar gepoogd wordt invloed uit te oefenen (Braun, 2012; Binderkrantz en Pedersen, 2016) en de type of vorm van de input die geleverd wordt (Binderkrantz et al., 2015). Voor dit onderzoek geldt dat de organisatievorm in juridische zin geen variatie kent; de dorpsraden van Alphen aan den Rijn zijn allen een stichting. Samenwerking en coalitievorming valt ook onder organisatievorm als kernonderdeel van strategie. Deze studie richt zich onder meer op de verschillen in samenwerking en de uitwerking daarop op de invloed van dorpsraden. Belangenbehartigers werken vaak in groepen gelijkgestemden samen, stellen Mahoney en Baumgartner (2017). Samenwerking kan volgens hen zorgen voor een bandwagon-effect en daarmee meer impact. De manier waarop de belangenbehartiging zich organiseert, en dan met name de samenwerking, is dus van wezenlijk belang in het bestuderen van de strategie en invloed van de dorpsraden als belangenorganisaties (Junk, 2020). Daarom is de eerste centrale verwachting van deze studie dat meer samenwerking en coalitievorming bijdraagt aan meer invloed van de dorpsraden (Mahoney & Baumgartner, 2017; Junk, 2020).

Invloed van belangenorganisaties verschilt over de tijd (Binderkrantz, 2008). Dit hangt ook samen met de twee hiervoor genoemde onderdelen van strategie. Op enig moment is een samenwerkingspartner van de dorpsraad bijvoorbeeld actiever dan het andere moment. Anders

dan waar Binderkratz (2008) hoofdzakelijk doelt op de tijdgeest waarin een belangenvertegenwoordiger actief is, wordt in deze paper vooral de timing binnen een beleidsthema bedoeld, die substantieel van belang is (Berkhout & Hanegraaff, 2017, p. 24-25). Deze studie richt zich daarbij alleen op de fase van beleidsformulering (zie Howlett, Ramesh & Perl, 2003). Immers, op lokaal niveau lijken belangengroepen niet vaak de rol aan te nemen als agendasetter (Berkhout & Hanegraaff, 2017, p. 24-25) dus die fase blijft voor nu buiten beschouwing. Volgens laatstgenoemd onderzoek blijkt de timing van het hebben van contact met de venue en het leveren van input een relevant onderdeel van strategie. Bij een goede timing van informatie-uitwisseling kunnen belangengroepen namelijk een grote rol spelen in het beleidsproces (ibid.). Daarom is een tweede verwachting die in deze studie centraal staat dat timing van informatie-uitwisseling medebepalend is voor de invloed van dorpsraden.

Wat betreft venues is het onderscheid tussen binnen- (*inside*) en buiten- (*outside*) belangenbehartiging reeds benoemd (Binderkratz, 2008, p. 176). Binnenbelangenbehartiging betreft direct contact met beleidsmakers, zoals ambtenaren, politici en politieke partijen. Buitenbelangenbehartiging betreft alles daarbuiten, zoals contact met de media of het mobiliseren van een achterban voor een bepaald onderwerp. Maar het venue kan daarnaast publieke actoren betreffen (*state*) en ook private actoren betreffen (*market*) (Colli & Adriaansen, 2020). Strategie reikt dus ook tot daar waar een dorpsraad een private actor zoals een winkelier probeert mee te krijgen om beleidsverandering mogelijk te maken. Chalmers (2011) en Eiser (2007) concluderen dat het gebruik van verschillende strategieën bijdraagt aan meer invloed voor de belangenbehartiger. Dat betekent dat wanneer zowel wordt gefocust op binnen- als buitenbelangenbeharting en zowel contact wordt gezocht met publieke actoren als private actoren er een grotere kans is op het vinden van weerklank van een boodschap. Daarom is de derde centrale verwachting dat een verscheidenheid aan venues positief samenhangt met de invloed van dorpsraden (Chalmers, 2011; Eiser, 2007).

Het laatste onderdeel van strategie dat voor deze studie eveneens relevant is, is het type beleidsinput. Het gaat hierbij niet om de specifieke eigenschappen van het type input, maar om de activiteit van het maken van de keuze door de dorpsraad voor een bepaald type input. De verschillende vormen van input die breed in de literatuur worden onderscheiden zijn middelen (Binderkrantz et al., 2015), legitimiteit (Beyers & Braun, 2014) en informatie (Bossuyt, 2021). Middelen zijn bijvoorbeeld geld, fte, en vormen van kapitaal. Legitimiteit gaat bijvoorbeeld om politiek of maatschappelijk draagvlak. Informatie wordt in deze studie hieronder uitgewerkt als een aparte variabele. Bij het bepalen van de tactiek om bepaalde type beleidsinput in te brengen

is het belangrijk om de notie te maken dat gedrag van zowel beleidsmakers als journalisten en belangenvertegenwoordigers sterk met elkaar verweven is. Verweven door de wederzijdse afhankelijkheid in het voorzien van elkaars behoeften (Berkhout, 2013). Zoals Berkhout (ibid.) het zelf noemt: het uitruilperspectief (*'exchange' perspective*). De keuze voor een bepaald type van beleidsinput van de dorpsraden hangt samen met de behoeften van beleidsmakers, journalisten of zelfs private actoren (vgl. Colli & Adriaensen, 2020). Daarnaast geldt ook hier de argumentatie van Chalmers (2011) en Eiser (2007) dat het gebruiken van meerdere type input meer potentie heeft voor het vinden van weerklank. Daarom is de vierde centrale verwachting dat een verscheidenheid aan type input positief samenhangt met de invloed van dorpsraden (Chalmers, 2011; Eiser, 2007).

Informatie: exclusiviteit en relevantie

Waar *strategie* de activiteiten en tactieken van een dorpsraad betreft (Berry, 1977, p. 212; Grant, 2000, p. 410), gaat het bij *informatie* om specifieke, vaststaande kenmerken waar de dorpsraad zelf niets aan kan veranderen. Gebaseerd op eerdere studies naar de relatie tussen deze twee variabelen (Bernhagen et al., 2015; Bossuyt, 2021; Chalmers, 2011; Tallberg et al., 2015) is het aannemelijk dat een aantal factoren in het *verzamelen* en *uitwisselen* van informatie tussen de dorpsraad en de diverse venues bepalend zijn voor de invloed van de dorpsraden. Bossuyt (2021, p. 358-359) destilleert uit de factoren van de hiervoor genoemde studies een tiental processen van informatieverzameling en -uitwisseling die van belang lijken voor het bepalen van de invloed van belangengroepen. Het grootste deel daarvan hangen in de conceptualisatie van deze studie sterk samen of hebben sterke overlap met strategie en zijn daarom reeds besproken. Twee factoren verdienen voor deze studie extra aandacht: (1) exclusiviteit van de informatie en (2) de relevantie van de informatie, of met andere woorden de informatiebehoefte van de ontvanger. Vooral bij de laatstgenoemde is de scheidslijn met *strategie* dun. Belangrijk is om op te merken dat het hier niet gaat om het relevant *maken* van informatie (framing), want dat is een activiteit en keuze van de dorpsraad. Het gaat hier om wanneer informatie zonder extra activiteiten te ondernemen reeds relevant is.

Het is gemakkelijker een beeld te vormen wat exclusiviteit behelst, namelijk de mate waarin de informatie waarover de dorpsraad beschikt uniek is en anderen er niet over (kunnen) beschikken. Bossuyt (2021) concludeert dat wanneer een belangengroep over exclusieve informatie beschikt, er meer met deze belangengroep wordt gedaan door beleidsmakers. Exclusieve informatie kan een dorpsoverleg tot een unieke gesprekspartner maken wiens geluid niet ongehoord mag blijven. Daarom is de vijfde centrale verwachting van deze studie dat

exclusiviteit van de informatie van een dorpsraad positief samenhangt met haar invloed (Chalmers, 2011). Tot slot moet benadrukt worden dat de beleidsinput, waarvan één van de vormen *informatie* is, samenhangt met de behoeften van de beleidsmakers (vgl. Colli & Adriaensen, 2020). Wanneer informatie relevant is, zal het sneller haar weerklank vinden bij beleidsmakers (Chalmers, 2011). Daarom is de zesde verwachting die in deze studie centraal staat dat de relevantie van de informatie waarover de dorpsraden beschikken positief samenhangt met de invloed van dorpsraden (Bossuyt, 2021; Chalmers, 2011).

Kortom, in deze studie staan de volgende verwachtingen centraal:

1. Samenwerking en coalitievorming hangt positief samen met de invloed van dorpsraden (Mahoney & Baumgartner, 2017; Junk, 2020);
2. Timing van informatie-uitwisseling is medebepalend voor de invloed van dorpsraden (Berkhout & Hanegraaff, 2017);
3. Verscheidenheid aan venues hangt positief samen met de invloed van dorpsraden (Chalmers, 2011; Eiser, 2007);
4. Verscheidenheid aan type input (middelen, legitimiteit, informatie) hangt positief samen met de invloed van dorpsraden (Chalmers, 2011; Eiser, 2007);
5. Exclusiviteit van informatie van de dorpsraad hangt positief samen met haar invloed (Chalmers, 2011);
6. De relevantie van de informatie waarover de dorpsraden beschikken hangt positief samen met de invloed van dorpsraden (Bossuyt, 2021; Chalmers, 2011).

Methoden: vergelijkende gevalstudie

Zoals reeds benoemd gebruikt dit onderzoek de *toegeschreven invloed* (vgl. Bossuyt, 2021; Dür, 2008; Dür & De Bièvre, 2007; Tallberg et al., 2015) om de invloed van dorpsraden in Alphen aan den Rijn te meten en de factoren te vast te stellen die bepalend zijn voor deze invloed. Dit gebeurt aan de hand van zeven semigestructureerde diepte-interviews met vier dorpsraden, één ambtenaar en twee raadsleden van uiteenlopende politieke partijen. Kwalitatief onderzoek is namelijk een passende vorm om een breder en diepgaander inzicht te krijgen in de afhankelijke variabele en om de bestaande kennis te toetsen aan de lokale context (Boeije, 2014, p. 34). Dit onderzoek is een vergelijkende gevalstudie (case study) in de etnomethodologische traditie met als doel de bestaande theorieën te toetsen en te verrijken. Dat ligt ook in de aard van de gevalstudie (Van Thiel, 2010, p. 106). Door de semigestructureerde

vorm van de interviews is er ruimte voor het naar voren halen van voorbeelden en anekdotes in de beantwoording van de respondenten. Daarnaast maakt deze studie gebruik van een mediadiscourse-analyse ter validatie van de interviews. Gebruikmakend van de Nexis Uni database is de zichtbaarheid en communicatie over de dorpsraden geanalyseerd in de periode tussen 1 januari 2014 – 31 december 2021 op basis van de naam van de dorpsraad als zoekterm. Dit is een aanvulling op de zelf- en kruisevaluatie uit de interviews. De Nexis Uni database biedt een compleet overzicht van alle mogelijke (traditionele) media-uitingen, omdat ook de lokale kranten zoals de Gouwe Koerier en het Alphens Nieuwsblad hierin opgenomen staan.

Zowel de interviews met alle respondenten als de artikelen die naar voren komen uit de mediadiscourse-analyse zijn gecodeerd voor de onafhankelijke variabelen: *strategie* en *informatie* en de afhankelijke variabelen: *invloed van de dorpsraden in de perceptie van de dorpsraden* en *invloed van de dorpsraden in de perceptie van de publieke professionals*. Hierbij zijn de verschillende onderdelen van de concepten (dimensies), zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, opgenomen als aparte codes, zie daarvoor [Bijlage 2](#). Zo maak ik uiteindelijk de verschillen zichtbaar tussen de dorpsraden per dimensie. Na het coderen zijn de gecodeerde passages met elkaar vergeleken om inzicht te krijgen in de overeenkomsten en verschillen per dimensies van *strategie* en *informatie* tussen de verschillende dorpsraden, overeenkomsten en verschillen tussen de zelfevaluatie en kruisevaluatie van *invloed* en overeenkomsten en verschillen tussen de interviews en media-discourse analyse. Na een eerste analyse van zowel de interviews als de media-analyse zijn enkele gecodeerde passages gefilterd, zodat per dimensie slechts de data overblijft die de kern raakt van het concept.

Casusselectie en dataverzameling

In middelgrote gemeenten, zoals Alphen aan den Rijn, zijn politici en bestuurders veruit het meest actief op het onderwerp ruimtelijke ordening (Berkhout & Hanegraaff, 2017, p. 16). Daarom is voor dit onderzoek gekozen om toe te spitsen op de invloed van dorpsraden op het thema ruimtelijke ordening. De gemeente Alphen aan den Rijn heeft in 2014 een herindeling doorgemaakt (CBS, z.d.) en heeft daarna dorpsraden ingesteld voor elk van de zeven dorpen die de gemeente rijk is. De scope van dit onderzoek reikt daarom van 2014, het instellen van de dorpsraden, tot 2022, het einde van de laatste raadsperiode. De dorpsraden hebben inmiddels acht jaar de tijd gehad om te wortelen, maar zijn tegelijkertijd nog een jonge institutie in

vergelijking tot gevestigde instituties. Het hiervoor genoemde in overweging nemende, leent de gemeente Alphen aan den Rijn zich goed voor het spelen van het onderwerp van deze studie.

Daarnaast is er in deze gemeente ook het nodige aan de hand op het thema ruimtelijke ordening. Aan de zuidwestzijde van de gemeente spelen enkele kwesties rondom aanleg van wegen, bebouwen van weilanden en plaatsen van tunnels of andere infrastructurele ontsluiting. Daarom richt deze studie zich op de vier dorpsraden aan de zuidwestzijde van de gemeente, namelijk Dorpsoverleg Benthuisen, Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp, Dorpsoverleg Hazerswoude-Rijndijk Oost en Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn. Dit zijn tevens ook vier van de vijf dorpsraden uit het voormalig Rijnwoude en zijn dus beter te vergelijken dan de dorpsoverleggen die zijn voortgevloeid vanuit andere voormalige gemeenten zoals Boskoop of Aarlanderveen. Het thema ruimtelijke ordening beperkt zich echter niet tot de grote kwesties, zoals het aanleggen van wegen en het bepalen van nieuwe woningbouwlocaties. Ook de kleine, maar wel degelijk aanwezige zaken zijn onderwerp van deze studie. Dit varieert van het toegankelijk maken van stoepen en wegen en het vergroenen van de openbare ruimte, tot het herbestemmen van leegstaande panden en weren van zwaar verkeer op bepaalde wegen. Kortom, alle zaken die op het gemeentehuis onder de portefeuille fysiek domein of ruimtelijk ordening zouden vallen.

Via de contactgegevens op de websites van de dorpsraden is contact gezocht voor interviews met een vertegenwoordiger van de dorpsraad. De ambtenaar en raadsleden zijn geselecteerd op basis van activiteit op het thema en de kwesties die spelen aan de zuidwestkant van de gemeente. De contacten met deze respondenten zijn verkregen door contacten uit mijn eigen netwerk in de Alphense politiek en door de gemeente via de algemene contactgegevens aan te schrijven.

Het meten van invloed

De eerste vier diepte-interviews met de leden van dorpsraden zijn een zelfevaluatie van de dorpsraden waarin naar hun eigen perceptie van hun invloed is gevraagd. De tweede drie interviews zijn gehouden met degene aan de andere zijde van de belangenbehartiging, namelijk de publieke professionals, zowel verkozen als niet verkozen. Hiermee probeer ik een bias van zelf over- of onderschatting van de dorpsraden tegemoet te komen. De toegeschreven invloed betreft alleen de invloed op het dossier van ruimtelijke ordening.

Omdat de focus van deze studie ligt op de verschillen in de onafhankelijke variabele, gaat het hier om het longitudinale karakter van invloed. Dat betekent dat tussen 2014 en 2022 op sommige issues beleidssuccessen zijn geboekt en anderen niet. Rekening houdend met het feit dat die invloed ook binnen het dossier ruimtelijke ordening over een dergelijk lange periode dus veranderlijk is, is op deze manier wel in kaart gebracht welke strategieën en eigenschappen van informatie bijdragen aan een hogere mate van toegeschreven invloed op de lange termijn. Het bestuderen van de onafhankelijke variabelen over een relatief langere periode doet namelijk meer recht aan de aard van de concepten. Op deze manier is voorkomen slechts te focussen op één of enkele toevalstreffers voor wat betreft successen in belangenbehartiging. Strategie gaat immers om bewuste activiteiten en tactieken en niet om het geluk van een toevallige samenloop van omstandigheden op enig moment.

Om ook in deze kwalitatieve studie de mate van de afhankelijke variabele *toegeschreven invloed* meetbaar te maken, is op basis van de hiervoor beschreven [literatuur](#) een vijfpuntschaal opgesteld. Deze vijfpuntschaal is weergegeven in [Figuur 1](#) en hangt samen met de operationalisatie. Deze categorisering heeft met name betrekking op de *toegeschreven invloed* op de lange termijn en is specifiek toegespitst op de kenmerken van deze studie. Aan de hand van [Figuur 1](#) maakt deze studie concreet welke strategieën en kenmerken van informatie meer invloed opleveren. Om een dorpsraad in een categorie te plaatsen is het niet noodzakelijk om te voldoen aan alle omschrijvingen van een categorie, maar [Figuur 1](#) biedt handvaten om de *toegeschreven invloed* uit de werkelijkheid handzaam en meetbaar te maken voor dit onderzoek.

Figuur 1. *Vijfpuntschaal voor het bepalen van de mate van toegeschreven invloed.*

Validiteit

Hoewel het longitudinale karakter van deze studie noodzakelijk is voor een diepgaander inzicht in de concepten, heeft het ook complicaties voor de interne validiteit. De dorpsraden zijn namelijk daardoor niet op exact dezelfde issues vergeleken, mede ook omdat in elk dorp andere issues speelden, die ook andere prioritering hadden op de politieke agenda van Alphen aan den Rijn. Daarmee blijft het lastig om de toegeschreven invloed van de diverse dorpsraden direct met elkaar te vergelijken. Deze tekortkoming weegt echter niet op tegen het diepgaande inzicht in alle variabelen door het longitudinale karakter en wordt daarnaast goeddeels tegemoet gekomen door toe te spitsen op een specifiek beleidsthema waar zich veel issues met overeenkomende eigenschappen zich voordoen. Echter, het blijft hoe dan ook lastig om interne validiteit volledig te kunnen garanderen met een intersubjectieve afhankelijke variabele als invloed.

De externe validiteit is vergeleken met de kwantitatieve studies (vgl. Bossuyt, 2021; Koch & Schulz-Knappe, 2021; Stevens & De Bruycker, 2020; Tallberg et al., 2015) naar invloed betrekkelijk laag. Hoe dan ook kunnen andere dorpsraden en de nog te vormen dorpsraden lering trekken uit de conclusies van dit onderzoek. Een kritische reflectie op de invloed van dorpsraden geeft per slot van rekening gestalte aan de stem van burgers en dorpen tussen burgerparticipatie en belangenbehartiging. Hoewel de politieke institutie en de context van opereren anders zal zijn bij dorpsraden in andere gemeenten, blijft de locus en focus tussen burgerparticipatie, belangenbehartiging en territoriale vertegenwoordiging in veel gevallen van eenzelfde aard.

Operationalisering

De operationalisering van de onderzoeksvariabelen is uitgewerkt in Tabel 1, het operationaliseringsschema, en wordt verder verklaard door Bijlage I – Interviewguides waarin de interviewguides staan opgenomen die gebruikt zijn voor het afnemen van de semigestructureerde diepte-interviews. De vragen in de interviewguides geven weer hoe de concepten in algemene zin bij de respondenten zijn bevraagd en gemeten. Deze vragen zijn in de interviewguides niet toegespitst op het thema ruimtelijke ordening, omdat zo eerst in de breedte gevraagd kan worden of het concept zich voordoet en welke associaties dit oproept bij de respondent. Vervolgens is altijd doorgevraagd naar voorbeelden en antwoorden met betrekking tot het thema ruimtelijke ordening, zoals ook in de data is terug te zien.

Tabel 1
Operationaliseringsschema

Variabele	Dimensie	Subdimensie	Indicator	
Strategie	Samenwerking	Mate van samenwerking	- Respondent spreekt over samenwerkingsverbanden	
		Venue	Binnen (direct contact)	- Respondent spreekt over contact zoeken met ambtenaren, politici, wethouders, bedrijven etc.
			Buiten (publieke opinie)	- Respondent spreekt over contact zoeken met media (gedrukt en online) - Respondent spreekt over mobiliseren van de achterban - Respondent spreekt over aanspreken publieke opinie
			Staat (publieke actoren)	- Respondent spreekt over contact met publieke actoren (ambtenaren, politici, wethouders etc.)
		Markt (private actoren)	- Respondent spreekt over contact met private actoren (bedrijven, burgerinitiatieven, verenigingen etc.)	
	Timing	Het staat sinds kort op de politieke agenda	- Respondent geeft aan contact te hebben gehad wanneer een thema sinds kort op de politieke agenda staat.	
		Er wordt beleid op ontwikkeld	- Respondent geeft aan contact te hebben gehad wanneer beleid reeds in ontwikkeling was. Er is een start gemaakt met het maken van beleid en er staan dus al plannen op papier.	
		Er wordt over gesproken in de gemeenteraad	- Respondent geeft aan contact te hebben gehad wanneer er reeds in de gemeenteraad over het onderwerp werd gesproken	
		Er gaat bijna gestemd worden	- Respondent geeft aan contact te hebben gehad wanneer er bijna gestemd ging worden over het onderwerp	
	Type input	Middelen	- Respondent spreekt over diverse middelen als geleverde input, zoals geld, kapitaal, fte, etc.	
		Legitimiteit	- Respondent spreekt over de vertegenwoordigende functie van de dorpsraad als geleverde input	
		Informatie	- Respondent spreekt over technische of politieke informatie als geleverde input	
	Informatie	Exclusiviteit	Mate van exclusiviteit	- Respondent geeft aan informatie beschikbaar te hebben die anderen niet (hadden kunnen) hebben.
Relevantie		Mate van relevantie van de informatie / vervulling van behoeften van ontvanger	- Respondent geeft aan dat de informatie voldeed aan de behoeften van de ontvanger op dat moment / dat de informatie die zij had relevant was	
Toegeschreven invloed	Zelfevaluatie	Invloed volgens dorpsraden	- Respondent spreekt over specifieke beleidselementen die aan de dorpsraad te danken zijn - Respondent spreekt over gevoel van toegang en authentieke participatie - Respondent spreekt over het bepalen van het gespreksonderwerp	
		Invloed volgens publieke actoren	- Respondent spreekt over specifieke beleidselementen die aan de dorpsraad te danken zijn - Respondent spreekt over gevoel van toegang en authentieke participatie van de dorpsraad - Respondent spreekt over het gevoel dat de dorpsraad het gespreksonderwerp heeft bepaald	

Resultaten

De weg naar invloed

In [Tabel 2](#) is een overzicht weergegeven van alle issues op het thema ruimtelijke ordening waar de vier dorpsraden bij betrokken zijn geweest. Bij elk issue staat aangegeven of de dorpsraad erin is geslaagd om invloed uit te oefenen op het beleid. Deze tabel legt de basis voor het beschrijven van de resultaten uit de analyse van zeven interviews en een totaal van 164 artikelen uit de media waarin de dorpsraden staan vermeld, maar is verre van uitputtend. Zoals al eerder genoemd, is de optelsom van de beleidselementen die aan de dorpsraden te danken zijn namelijk niet voldoende om recht te doen aan de breedte van het concept *invloed*. In deze sectie worden voor de verklarende factoren van de invloed van dorpsraden de resultaten van de analyse systematisch per centrale verwachting weergegeven. Hierbij zijn de succesfactoren van lange-termijn succes geïntegreerd met verklarende factoren voor het succes en falen binnen enkele grote issues.

1. Samenwerking en coalitievorming

Waar invloed werd verkregen door een dorpsraad, werd samengewerkt met andere partijen door de dorpsraad. Het Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn is er meerdere malen in geslaagd om een bandwagon-effect te creëren rondom haar beleidsstandpunten. Bijvoorbeeld bij het rollator-proof maken van Koudekerk kreeg zij steeds meer bewonersgroepen en organisaties mee in haar plannen. Ook voor de vergroening van de Hoogewaard werkte ze samen met bedrijven, bewoners en een landschapsarchitect en stonden de neuzen dezelfde richting op. Eenzelfde bandwagon-effect was te zien in Hazerswoude-Rijndijk rondom de kwestie over windmolens langs de N11, waar het dorpsoverleg een avond organiseerde samen met natuurorganisaties en wetenschappers. Allen hadden dezelfde conclusie: er zitten veel haken en ogen aan de windmolens op die plek.

Dit resulteerde in authentieke participatie tussen deze twee dorpsraden en de gemeente, een aantal zichtbare beleidsresultaten en het bepalen van het gespreksonderwerp door de beleidscoalities. Daarmee is ook op lokaal niveau empirisch bewijs voor de theorie van Mahoney & Baumgartner (2017) en Junk (2020) dat samenwerking en coalitievorming loont in beleidsbeïnvloeding. Daarbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat slechts samenwerking niet voldoende is, zo blijkt uit het voorbeeld van de verkeersproblematiek in Hazerswoude-Dorp. Het dorpsoverleg daar werkte wel samen met andere (belangen)organisaties, maar de meningen over een gewenste beleidsuitkomst bleven verdeeld.

Een bandwagon-effect bleef uit, omdat er geen breed gedragen, eenduidige boodschap bestond. Dat is ook in lijn met de theorie (Mahoney & Baumgartner, 2017; Junk, 2020). Een eenduidige boodschap is per slot van rekening nodig om ook op het gemeentehuis mensen mee te krijgen in de bandwagon. De dorpsoverleggen van Hazerswoude-Dorp en Benthuisen zijn er in mindere mate in geslaagd vruchtbare beleidscoalities te vormen.

Tabel 2*Issues per dorpsraad op het thema ruimtelijke ordening in periode 2014-2022*

Dorpsraad	Issue	Domein	Zichtbaar in media	Aangehaald in interviews
Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn	Bouw nieuwe Hoogvliet-supermarkt Willem Kloosstraat	Voorzieningen	Ja	Nee
	Transformatie Hofstedepark* **	Voorzieningen	Ja	Ja
	Vergroening Hoogewaard* **	Fysieke leefomgeving	Nee	Ja
	Inzet op rollaterproof dorp* **	Fysieke leefomgeving	Ja	Ja
	Vrachtwagenluw maken van Koudekerk*	Verkeer	Ja	Nee
	Herinrichting Dorpsstraat, Hondsdijk en Hogewaard*	Verkeer	Ja	Ja
	Aanpassingen Máximabrug* **	Verkeer	Ja	Ja
	Maximale snelheid Lagewaard*	Verkeer	Nee	Ja
	Aanleg nieuwe woonwijk Oog van Koudekerk	Woningbouw	Ja	Nee
	Aanleg nieuwe woonwijk Weidedreef Oost	Woningbouw	Ja	Nee
	Aanleg nieuwe woonwijk Rijnpark**	Woningbouw	Ja	Ja
Dorpsoverleg Hazerswoude-Rijndijk (Oost)	Huisvesting vluchtelingen in het Anker	Voorzieningen	Nee	Ja
	Sluiting het Anker / komst nieuw Dorpshuis De Meester / De Som*	Voorzieningen	Ja	Ja
	Aanleg Spoorpark*	Voorzieningen	Nee	Ja
	Aanleg station naast bouwlocatie Westvaartpark*	Voorzieningen	Ja	Ja
	Groenbeleid, maaien bermen en groenstroken* **	Fysieke leefomgeving	Ja	Nee
	Plaatsing windmolens langs de N11**	Fysieke leefomgeving	Ja	Ja
	Reconstructie Rijndijk (oostelijk deel)*	Verkeer	Nee	Ja
	Aanleg nieuwe woonwijk Oostvaartpark*	Woningbouw	Nee	Ja
	Aanleg nieuwe woonwijk Westvaartpark	Woningbouw	Nee	Ja

Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp	Huisvesting vluchtelingen	Voorzieningen	Nee	Ja
	Vergroening Dorpsstraat	Fysieke leefomgeving	Nee	Ja
	Herinrichting ontsluiting verkeer Hazerswoude-Dorp (kruispunt, westelijke randweg)**	Verkeer	Ja	Ja
	Vrachtwagenverbod Dorpsstraat**	Verkeer	Ja	Ja
	Inkorting route buslijn 187*	Verkeer	Ja	Nee
	Aanleg nieuwe woonwijk op veld 3 van V.V. Hazerswoudse Boys	Woningbouw	Nee	Ja
Dorpsoverleg Benthuizen	Huisvesting vluchtelingen sporthal De Hil	Voorzieningen	Nee	Ja
	Transformatie HAL-school* **	Voorzieningen	Ja	Ja
	Aanleg skatepark naast sporthal De Hil**	Voorzieningen	Ja	Ja
	Komst van social sofa* **	Voorzieningen	Ja	Nee
	Behoud dorps huis De Tas*	Voorzieningen	Ja	Nee
	Kappen van bomen langs de Sportlaan*	Fysieke leefomgeving	Nee	Ja
	Opknappen aanblik Koningin Julianastraat* **	Fysieke leefomgeving	Nee	Ja
	Aanpassingen Bentwoudlaan en Dorpsstraat*	Verkeer	Ja	Ja
	Bereikbaarheid Winkelcentrum De Korf*	Verkeer	Ja	Nee
	Verhogen frequentie buslijn 165* **	Verkeer	Nee	Ja
	Verhogen verkeersveiligheid bij de Molen / het Snoepwinkeltje* **	Verkeer	Ja	Ja
	Aanleg nieuwe woonwijk Bentwijck*	Woningbouw	Ja	Ja

* Op dit issue heeft het dorpsoverleg invloed gehad in de vorm van zichtbare beleidselementen (1^e gezicht van macht)

** Op dit issue heeft het dorpsoverleg invloed gehad in de vorm van het plaatsen of weren van onderwerpen op de agenda (2^e gezicht van macht)

2. Timing van informatie-uitwisseling

Alle dorpsoverleggen van voormalig Rijnwoude stellen unaniem dat als ze zo vroeg mogelijk betrokken worden, dat ze de meeste invloed kunnen uitoefenen. Slechts bij de issues waar de dorpsraad zelf het initiatief heeft genomen, zoals de transformatie van de HAL-school in Benthuizen en de transformatie van het Hofstedepark en de vergroening van de Hoogewaard in Koudekerk aan den Rijn zijn de dorpsraden vroegtijdig betrokken. Dit zijn ook de issues waarop de dorpsraden het meest invloedrijk zijn geweest, ten opzichte van de andere issues die in die

kernen hebben gespeeld. Bij deze issues was er substantieel sprake van authentieke participatie en zijn er omvangrijke, zichtbare beleidsresultaten.

Wanneer een dorpsraad pas later wordt betrokken, wanneer er al een plan volledig klaar ligt, zoals in Hazerswoude-Dorp met het kruispunt het geval was, kan er vaak maar weinig meer aan input geleverd worden. Het tegenhouden van het gehele plan behoort dan tot de weinige opties. Van authentieke participatie of zichtbare beleidsresultaten is dan vaak geen sprake. De timing van de informatie-uitwisseling tussen dorpsraden en gemeente is dus medebepalend voor het beleidssucces van dorpsraden, zoals ook verwacht op basis van het onderzoek van Berkhout & Hanegraaff (2017). Deze studie laat net zoals Berkhout & Hanegraaff (2017) zien dat vroegtijdige betrokkenheid in het proces meer beleidsresultaten voor de belangenorganisatie in de hand werkt. Daarnaast laat de data zien dat vroegtijdige betrokkenheid eveneens authentieke participatie in de hand werkt, zoals bij de transformatie van het Hofstedepark in Koudekerk aan den Rijn en transformatie van de HAL-school.

3. Verscheidenheid aan venues

In veel van de grote issues waar de dorpsraden hun invloed hebben laten gelden, lag de focus van het werk van de dorpsraad niet slechts op de gemeente. De dorpsraad in Koudekerk aan den Rijn slaagt er daarnaast ook binnen de gemeente in diverse ingangen te zoeken: zowel via raadsleden als bestuurders en ambtelijke vakspecialisten. Maar daarnaast is een focus op mobilisatie van de achterban ook belangrijk. Zo stelde een politica in de interviews:

“En als zij [de dorpsraad] dan de bewoners breed weten te activeren, dan kan dat best wel een behoorlijke invloed hebben op het op het beleid, dat er dan op de rem wordt getrapt door de gemeente als we zien dat er echt een hele hoop consternatie over bepaalde plannen bestaat.” (Interviews, Politici, r. 228-230)

Dit was bijvoorbeeld te zien bij de issues van de verkeersproblematiek in Hazerswoude-Dorp en de windmolens in Hazerswoude-Rijndijk, in beide issues heeft de gemeente op de rem getrapt. Dit toont aan dat het aanspreken van diverse venues (zowel de gemeente als het mobiliseren van de achterban) sneller beleidsresultaten tot gevolg heeft. Daarnaast kan het aanspreken van de achterban ook aanzetten tot het bepalen van het gespreksonderwerp. Zo heeft het Dorpsoverleg van Hazerswoude-Dorp de gemeenteraad veel laten praten over de verkeersproblematiek in het dorp en specifiek met het oog op de leefbaarheid van het dorp. Het Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn heeft laten zien dat het aanspreken van diverse venues binnen de gemeente ook authentieke participatie in de hand kan werken.

De beide dorpsraden zijn ook voor deze issues naar de media getreden. In [Tabel 3](#) is een overzicht opgenomen van de aantallen dat een dorpsoverleg in media-artikelen genoemd staat. Hierin valt op dat Dorpsoverleg Koudekerk een uitschieter is. Uit de data van deze studie komt naar voren dat als een dorpsoverleg meerdere venues aanspreekt, dat positief samenhangt met de indicatoren van invloed zoals authentieke participatie en het bepalen van het gespreksonderwerp. Ook op lokaal niveau geldt dus dat een diversiteit aan strategieën bijdraagt aan invloed, zoals Chalmers (2011) en Eiser (2007) stellen. Een mogelijke verklaring voor de lagere aantallen mediazichtbaarheid van de andere dorpsoverleggen is de intermediaire taakopvatting: in bijvoorbeeld het issue met de windmolens in Hazerswoude-Rijndijk was TurbulenT de actiegroep die het hoogste woord in de media voerde en het dorpsoverleg de intermediair.

Tabel 3

Hits in media-analyse op basis van zoekterm in de periode 1 januari 2014 – 31 december 2021.

Zoekterm	Totaal	Leids Dagblad	Huis-aan-huiskranten de Persgroep	AD/Groene Hart	Leidsch Dagblad.nl	AD/Algemeen Dagblad.nl	Reformatisch Dagblad	AD/Haagsche Courant	Nederlands Dagblad	De Volkskrant	De Volkskrant.nl
"Dorpsoverleg Koudekerk"	67	37	7	18	2	3					
"Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp"	43	17	11	8	4	3					
"Dorpsoverleg Benthuisen"	33	0	25	2		1	1	4			
"Dorpsoverleg Hazerswoude-Rijndijk Oost"	21	9	1	2	4	2			1	1	1

NB: Dubbele documenten niet gegroepeerd.

4. Verscheidenheid aan type input

Ook als het gaat om type input zien we bij successen van dorpsraden geen focus op één type input, maar een spreiding. In de transformatie van de HAL-school in Benthuisen bracht het dorpsoverleg in het contact met de gemeente zowel legitimiteit in (alle bewoners hechten hier heel veel waarde aan) als informatie (specifieke historische waarde van het gebouw). Op de lange termijn slaagt Dorpsoverleg Koudekerk aan de Rijn er goed in op veel issues diverse

inbreng te hebben: ze haalt in het contact en ook in de media veel de door haar gehouden enquête aan (legitimiteit), organiseert bewoners bij elkaar en werkt diverse plannen uit, bijvoorbeeld voor het Hofstedepark (middelen) en signaleert obstakels voor het rollator-proof maken van het dorp (informatie). Zo is deze dorpsraad een veelzijdige gesprekspartner van de gemeente op de lange termijn. Daarmee vindt deze studie ook als het gaat om type input empirisch bewijs voor de theorieën van Chalmers (2011) en Eiser (2007). Een grotere verscheidenheid aan type input hangt inderdaad positief samen met de invloed van de dorpsraden. Bij de issues waar namelijk een diversiteit aan input wordt gebruikt door een dorpsoverleg, is ook te zien dat zij daar invloed heeft in de vorm van beleidsresultaten, het bepalen van het gespreksonderwerp of authentieke participatie.

5. *Exclusiviteit van informatie*

Alle dorpsoverleggen lijken op het eerste gezicht over exclusieve informatie te beschikken: zij weten als geen ander wat er leeft in het dorp en hebben specifieke kennis van een gebied. Echter, over die informatie beschikt iedere bewoner van het dorp. Als een andere groep bewoners van het dorp zich dus organiseert, is de informatie waarover het dorpsoverleg beschikt niet exclusief meer. Hetzelfde gaat op als de gemeente besluit via een andere weg dan via het dorpsoverleg de inwoners te raadplegen. Hoewel beide voorstelbare scenario's zich niet hebben voorgedaan binnen de scope van dit onderzoek, maakt het dat de dorpsoverleggen nauwelijks beschikken over exclusieve informatie. Daarmee is het onmogelijk empirisch bewijs te vinden voor de theorie van Chalmers (2011) dat de exclusiviteit van de informatie samenhangt met invloed van een belangenorganisatie. Daarbij moet de notie worden gemaakt dat Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn probeert haar informatie als exclusief te framen, met resultaat. Echter, zoals reeds aangegeven valt actief framen onder het concept *strategie*. Wel doet dit vermoeden dat de denkrichting van Chalmers (2011) ook geldt op lokaal niveau. De gemeente lijkt immers gevoelig voor de framing van Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn dat haar informatie exclusief is en lijkt daardoor meer geneigd te zijn tot authentieke participatie. Op deze framing is verder niet diepgaand ingegaan in de interviews, omdat dit buiten de scope van deze studie valt.

6. *Relevantie van informatie*

Ambtenaren zien een meerwaarde in de specifieke kennis over het gebied, de dorpskern. Politici hebben behoefte aan een algemene vertegenwoordiging van de stem van het dorp. Kortom, dorpsraden lijken ogenschijnlijk te voldoen aan de informatiebehoefte van de beleidsmakers en te beschikken over relevante informatie. Bij de transformatie van de HAL-school werd die

behoefte van de niet verkozen publieke professionals door het dorpsoverleg gezien en voorzien. Met het voorbeeld van de HAL-school is er empirisch bewijs voor de theorie van Bossuyt (2021) en Chalmers (2011) dat wanneer aan de informatiebehoefte van de venue wordt voldaan, het de invloed van de dorpsraad ook ten goede komt. Het dorpsoverleg Benthuizen beschikte namelijk over relevante informatie en dat werkte authentieke participatie met de niet verkozen publieke professionals in de hand.

Tegelijkertijd is het ook zonder in de informatiebehoefte te voorzien mogelijk om als dorpsraad invloed uit te oefenen, zoals bijvoorbeeld gebeurd is bij het kruispunt in Hazerswoude-Dorp. Ook al beschikte het dorpsoverleg niet over direct relevante informatie, het is haar toch gelukt de plannen tegen te houden en daarmee beleidsresultaat te halen. Het Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp heeft bij veel issues het idee dat er eigenlijk geen informatiebehoefte van de beleidsmakers bestaat. Zij achtte de gemeente bijvoorbeeld niet ontvankelijk voor inbreng in de discussie omtrent het centrale kruispunt. Samen verder praten is bij dat issue dan ook niet gebeurd. Ook de dorpsraad uit Koudekerk aan den Rijn onderschrijft dat de informatiebehoefte vanuit de gemeente niet altijd bestaat. Het is daarmee de vraag of er een duidelijke causale link valt te leggen tussen de relevantie van informatie en invloed.

Er is daarmee voor vijf van de zes verwachtingen in deze studie empirisch bewijs gevonden. Samenwerking en coalitievorming (1), timing (2), diversiteit in venues en input (3 en 4) en het hebben van relevante informatie (6) dragen bij aan het succes van de beleidsbeïnvloeding van dorpsraden. Naast deze specifieke verwachtingen komt uit de analyse naar voren dat het loont voor een dorpsraad wanneer zij zich niet slechts richt op publieke actoren, maar ook private actoren zoals andere burgerorganisaties en bedrijven. Dit geldt zowel voor het vormgeven van een samenwerking als het verkrijgen van diversiteit in de venues waarop zij haar boodschap probeert kenbaar te maken. Alles bij elkaar genomen heeft deze studie aangetoond dat *strategie* en *informatie* belangrijke determinanten zijn voor de invloed van dorpsraden.

Mate van invloed: verschillen en overeenkomsten

Hiervoor is voornamelijk aan de hand van specifieke issues gekeken naar de verklarende factoren voor het beleidssucces. In deze sectie wordt ingegaan op het beeld van de toegeschreven invloed over de periode van 2014 – 2022 dat naar voren komt uit de data. De toegeschreven invloed is gevalideerd aan de hand van de media-discourse analyse en is uitgewerkt aan de hand van de kruis- en zelfevaluatie. Allereerst schetst de kruisevaluatie een

algemeen beeld van de invloed van dorpsraden, waarna aan de hand van de zelfevaluatie per dorpsraad de overeenkomsten en verschillen in invloed worden langsgelopen.

Kruisevaluatie

Uit de kruisevaluatie door politici en ambtenaar van de invloed van de dorpsraden komt een genuanceerd beeld naar voren van de invloed van de dorpsoverleggen. De politici stellen dat de dorpsraden van Hazerswoude-Dorp en Hazerswoude-Rijndijk veel bereikt hebben. Zonder de inspanningen van deze dorpsraden had respectievelijk het centrale kruispunt in Hazerswoude-Dorp er al anders uitgezien en hadden de windmolens langs de N11 nog in de plannen gestaan. Daarnaast stelt de ambtenaar dat de dorpsoverleggen serieuze gesprekspartners zijn van de gemeente. Dat blijkt uit het bestuurlijk overleg tussen de dorpsraden en de wethouder twee keer per jaar en het contact dat geregeld plaatsvindt met de gebiedsadviseur. Als de gemeente iets wil ondernemen in een kern, “dan is een dorpsoverleg één van de belangrijke stakeholders die je in ieder geval moet informeren” (Interviews, Ambtenaar, r. 165-174). Dorpsoverleggen hebben vaak nuttige informatie waar zowel door verkozen en niet verkozen publieke professionals daadwerkelijk wat mee gedaan wordt.

Echter, niet alle ambtenaren hebben de competenties om de inbreng van de dorpsraden een goed gevolg te geven, blijkt uit de kruisevaluatie. Volgens de gemeente moet de terugkoppeling naar de dorpsraden beter en ligt er ook nog ruimte voor verbetering om dorpsraden eerder in het beleidsproces te betrekken. Dat maakt de weg via de niet verkozen publieke professionals naar invloed niet altijd even aantrekkelijk en gemakkelijk. Alle dorpsraden van deze studie weten daar mee om te gaan en weten ook goed de politieke en bestuurlijke weg te bewandelen. Maar voor zowel de ambtelijke venue als de politieke venue geldt: bij een issue “is het dorpsoverleg natuurlijk één van de gesprekspartners, een winkeliersvereniging met een reconstructie is net zo belangrijk” (Interviews, Ambtenaar, r. 275-285). De dorpsoverleggen hebben dus niet meer invloed dan andere gesprekspartners van de publieke professionals.

Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp

Het dorpsoverleg van Hazerswoude-Dorp heeft het gevoel dat zij minimale invloed heeft op het gemeentelijk beleid. Zij heeft de indruk dat haar inspanningen in veel gevallen weinig opleveren, ondanks dat ze erin is geslaagd is om plannen van de gemeente omtrent de ontsluiting van het dorp en het centrale kruispunt tegen te houden. Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp schrijft ook in een media-uiting dat ze veel opperde, “maar alles werd door de gemeente afgewimpeld” (Media-analyse, Hazerswoude-Dorp, r. 1243-1244). Ook als het gaat om toegang heeft de dorpsraad van Hazerswoude-Dorp in haar perceptie weinig invloed. Ze stelt dat ze pas

te laat in plannen wordt betrokken, “daar kun je nog een beetje iets naar links duwen of een beetje naar rechts duwen, maar het plan veranderen, dat gaat niet meer” (Interviews, Hazerswoude-Dorp, r. 41-46). Ook in de media verklaart ze dat ze zich niet serieus genomen voelt door de gemeente als procesbewaker en intermediair tussen burger en gemeente.

Het Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp schat haar invloed aanmerkelijk lager in dan naar voren komt uit de kruisevaluatie. Dat is opmerkelijk, omdat juist vaak een bias van overschatting optreedt bij zelfevaluaties (Bossuyt, 2021, p. 362-363). Het is aannemelijk dat dit verschil vooral voortvloeit uit de beleving van invloed. Waar het dorpsoverleg vooral op zoek is naar authentieke participatie als invloed en daar weinig in lijkt te slagen, benadrukken de ambtenaar en politici eerder de behaalde beleidsresultaten. Het Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp heeft alle indicatoren bij elkaar genomen een gematigde invloed.

Dorpsoverleg Hazerswoude-Rijndijk Oost

De dorpsraad van Hazerswoude-Rijndijk vindt het nog lastig om iets te zeggen over haar invloed, want veel issues moeten zich nog uitkristalliseren: er moet nog blijken of de gemeente iets doet met de inbreng van de dorpsraad. Wel geeft ze aan dat ze op eigen initiatief het gehele plan van het college voor het nieuwe dorps huis heeft herschreven en dat dit in het geheel is goedgekeurd door de gemeenteraad. Als het gaat om de toegang tot het beleidsproces dan zijn ook daar goede voorbeelden te noemen, zoals intensieve betrokkenheid bij het Oostvaartpark en de groenvoorziening in het dorp, maar is het dorpsoverleg over het algemeen nog niet enthousiast. Ze stelt dat het nog te vaak voorkomt dat ze te laat wordt betrokken in het proces en niet op de hoogte wordt gehouden, “terwijl als je van tevoren samen de keuken induikt, dan is het eten veel lekkerder” (Interviews, Hazerswoude-Rijndijk, r. 400-403).

Op de lange termijn is er daarom sprake van een gematigde invloed van het Dorpsoverleg Hazerswoude-Rijndijk Oost. Hoewel er nog niet veel concrete beleidselementen zijn die aan haar te danken zijn, heeft ze zich wel met een tamelijk aantal issues bemoeid en is er op enkele grote issues sprake van authentieke participatie. Dat laatste doet ze dan ook beter dan het Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp, terwijl het aantal beleidsresultaten vergelijkbaar is.

Dorpsoverleg Benthuizen

De dorpsoverleggen van Benthuizen en Koudekerk aan den Rijn zijn positiever gestemd over hun gepercipieerde invloed. In Benthuizen is het vooral de optelsom van veel kleine zaken die het gevoel geeft van veel invloed: “Je moet ook af en toe eens achterom kijken van wat we in die 10 jaar wel bereikt hebben. Als je dat nou op een rijtje zet, dan zijn het geen

wereldschokkende dingen, maar best wel een heleboel stapjes” (Interviews, Benthuizen, r. 477-481). Daarnaast wordt het dorpsoverleg van Benthuizen ook actief betrokken bij het beleidsproces: als de gemeente iets wil gaan doen in het dorp dan checkt ze vaak vooraf bij het dorpsoverleg. De dorpsraad van Benthuizen wordt serieus genomen.

Omdat het in Benthuizen om minder grote issues en elementen gaat waar het dorpsoverleg successen heeft geboekt, heeft ook Dorpsoverleg van Benthuizen een gematigde invloed. Ze bepaalt af en toe het gespreksonderwerp en bij een aantal issues is er sprake geweest van authentieke participatie, maar lang niet bij allemaal. In tegenstelling tot het dorpsoverleg van Hazerswoude-Dorp wordt in Benthuizen de focus gelegd op de beleidselementen en niet zozeer op de authentieke participatie. Dat verklaart mogelijk het verschil in de gepercipieerde invloed tussen de twee dorpsoverleggen. Ten opzichte van Hazerswoude-Rijndijk heeft het dorpsoverleg van Benthuizen op minder issues minder intensieve authentieke participatie.

Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn .

Het dorpsoverleg van Koudekerk aan den Rijn heeft nagenoeg alle punten uit dorpsvisie weten te realiseren. Er zijn dus behoorlijk wat beleidselementen aan het Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn te danken. Uit de data komt naar voren dat ze goede relaties heeft met het gemeentehuis, alhoewel echt op grote onderwerpen het nog beter kan. Bij een aantal issues is er dus sprake van authentieke participatie, maar dat is lang niet bij alle issues het geval. Op de lange termijn heeft het dorpsoverleg dus wel een gematigde invloed gezien de authentieke participatie, maar wel een gematigde invloed die uitsteekt boven de andere dorpsoverleggen in deze studie.

Uit de vorige sectie kwam al naar voren dat het dorpsoverleg van Koudekerk aan den Rijn op een aantal issues effectieve strategieën gebruikt. Ze vormt meer dan de andere dorpsoverleggen effectieve samenwerkingen, speelt zo nu en dan handig met de timing en weet het gemeentehuis goed te bespelen met een verscheidenheid aan venues en type input. Dit verschil met de andere dorpsoverleggen lijkt verklaard te worden door het accent op de aard van het dorpsoverleg. Waar de andere dorpsoverleggen het accent vooral leggen op de intermediaire tussen burger en gemeentehuis, legt het Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn het accent zo nu en dan ook op het laten horen en versterken van de stem van Koudekerk in het gemeentehuis.

Toegeschreven invloed van dorpsraden

Daar waar de zelfevaluatie en kruisevaluatie samenkomen, ontstaan het beeld dat over de gehele periode 2014-2022 de dorpsraad van Koudekerk aan den Rijn een substantiële hoeveelheid

invloed heeft gehad die uitspringt boven de andere dorpsraden van voormalig Rijnwoude¹. Veel van de inspanningen van deze dorpsraad hebben op dit moment een zichtbaar resultaat in het dorp: de transformatie van het Hofstedepark, de vergroening van de Hoogewaard en de inzet op een rollator-proof dorp, allen op het initiatief en ontwerp van de dorpsraad. Ook heeft deze dorpsraad tamelijk wat contacten met zowel verkozen als niet verkozen publieke professionals. Als het gaat om toegang heeft ook het dorpsoverleg van Hazerswoude-Rijndijk Oost betrekkelijk meer invloed dan de resterende twee dorpsraden. Deze dorpsraad is namelijk intensief betrokken bij een aantal projecten, zoals de komst van het station, de aanleg van de woonwijk Oostvaartpark en park Spoorpark en de herinrichting van de Rijndijk.

Conclusie en discussie

Belangenbehartiging ligt in de kern van onze democratie (Berkhout et al., 2021, p. 1-2). Het is onvermijdelijk dat dorpsraden als paddenstoelen uit de grond schieten in een trend van gemeentelijke herindelingen en tegelijkertijd de blijvende wens van subsidiariteit. Zij bevinden zich namelijk op het snijvlak tussen burgerparticipatie en belangenbehartiging. Deze studie heeft zich daarom gericht op de vraag hoeveel invloed de dorpsraden van Alphen aan den Rijn hebben en door welke factoren deze invloed wordt bepaald. Om recht te doen aan de breedte van het concept en in navolging van eerdere studies (vgl. Bossuyt, 2021; Dür, 2008; Dür & De Bièvre, 2007; Tallberg et al., 2015), is in deze studie gebruikt gemaakt van *toegeschreven invloed* om de invloed van de dorpsraden te meten. Voortbouwend op het werk van Dür en Mateo (2013) en Oeri et al. (2021) richtte dit onderzoek zich enerzijds op *strategie* als verklarende factor voor invloed. Anderzijds ligt deze studie in het verlengde van Bossuyt (2021) en andere wetenschappers die *informatie* als belangrijkste determinant voor invloed zien (Bernhagen et al., 2015; Chalmers, 2011; Tallberg et al., 2015). Deze studie verwachtte dat de invloed van dorpsraden afhankelijk was van diverse factoren van strategie (samenwerking, venue, timing en input) en informatie waarover ze beschikte (exclusiviteit en relevantie).

Aan de hand van zeven semigestructureerde diepte-interviews en een media-discourse analyse van 164 artikelen is de *toegewezen invloed* in kaart gebracht. De analyse reveleert dat de dorpsraden van voormalig Rijnwoude een gematigde invloed hebben op het gemeentelijk beleid, die daarbij veranderlijk is over de tijd. De dorpsraden van Koudekerk aan den Rijn en Hazerswoude-Rijndijk hebben tamelijk meer invloed dan de dorpsraden van Hazerswoude-Dorp en Benthuizen. Daarnaast blijkt uit deze studie dat er een discrepantie bestaat tussen de

zelfevaluatie en de kruisevaluatie van de invloed van de dorpsraden. Hoewel de invloed van de dorpsraden eerder gematigd is dan veel of behoorlijk, betekent dit dat dorpsraden zich inderdaad kunnen mengen in het krachtenveld tussen overheid en markt (vgl. Tjeenk Willink, 2019, p. 51-59). Maar als de dorpsraad als vertegenwoordigende institutie een serieus tegenwicht wil bieden aan gemeente en markt, is er nog het nodige te gebeuren op het gebied van transparantie en vertrouwen (vgl. Arkorful et al., 2021).

In deze kwalitatieve studie is met name naar een verklaring gezocht voor de verschillen in invloed van de verschillende dorpsraden in Alphen aan den Rijn. Om in kaart te brengen welke factoren in de *strategie* en *informatie* van een dorpsoverleg het verschil maken is dezelfde interview- en mediadata gebruikt. Uit de analyse blijkt dat de algemene verwachting klopt dat *strategie* en *informatie* bepalend zijn voor de *toegeschreven invloed*, in zoverre dat er bepaalde factoren zijn die aantoonbaar het verschil hebben weten te maken in het verkrijgen van invloed door een dorpsraad. Echter, voor één factor van *informatie* is geen empirisch bewijs gevonden in deze studie. Exclusiviteit van de informatie heeft in het geval van de dorpsraden in Alphen aan den Rijn geen rol gehad in het verklaren van hun invloed, simpelweg omdat zij over weinig exclusieve informatie beschikken. Voor de andere vijf verwachtingen van deze studie is wel empirisch bewijs gevonden: samenwerking en coalitievorming, een verscheidenheid aan venues en type input, zo vroeg mogelijk in het proces aanhaken (timing) en beschikken over relevantie informatie maken het verschil voor succesvolle beleidsbeïnvloeding.

Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek

De resultaten van deze studie geven aanleiding en leggen de basis voor een breed scala aan verder onderzoek naar dorpsraden en lokale belangenbehartigers in het algemeen. De invloed van dorpsraden, maar ook de invloed van belangenvertegenwoordigers op het lokale niveau, is namelijk nog grotendeels een onontgonnen terrein in de wetenschappelijke literatuur. Het zou bijvoorbeeld interessant zijn om te zien of de invloed tussen dorpsraden uit verschillende gemeenten verschilt en waar dat verschil door verklaard wordt. Daarnaast is in deze studie niet ingegaan op de kenmerken van de issues en de (economische) middelen van dorpsraden. Het zou interessant zijn om in verder onderzoek een methode en casusselectie te gebruiken waar juist de focus ligt op deze determinanten van invloed. Zo kan vervolgonderzoek net als deze studie op een specifieke en relevante manier bijdragen aan het wetenschappelijk debat over het verklaren van het succes van dorpsraden of belangenorganisaties op lokaal niveau (vgl.

Baldwin, 2018; De Bruycker, 2020; Dür, 2008; King et al., 1998; Lowery, 2013; Rinfret et al., 2014; Tallberg et al., 2015).

Hoewel dit onderzoek een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het wetenschappelijke debat, is het ook belangrijk om de beperkingen van deze studie langs te lopen. Ten eerste is in deze studie *invloed* geoperationaliseerd als *toegeschreven invloed* en daarmee is het sterk de vraag of de resultaten ook op dezelfde manier naar voren zouden komen wanneer de *feitelijke invloed* van dorpsraden zou worden onderzocht (Bossuyt, 2021). Daarom is een suggestie voor vervolgonderzoek om de feitelijke invloed van dezelfde dorpsraden na te gaan, door bijvoorbeeld punten uit de dorpsvisies te vergelijken met gemeentelijke beleidsdocumenten. Ten tweede is al genoemd dat deze studie zich slechts richt op *strategie* en *informatie*, terwijl er meer determinanten denkbaar zijn voor invloed. Ten derde moet benadrukt worden dat er beperkingen zijn die inherent zijn aan kwalitatief onderzoek in de etnomethodologische traditie. Hoewel deze studie een diepgaand inzicht heeft verkregen in de beleidsbeïnvloeding van de dorpsraden en haar context, is het lastig om de mate van invloed handen en voeten te geven en causale relaties hard te onderbouwen. Een laatste beperking ligt in de aard van de vergelijkende gevalstudie, die het lastig maakt om de resultaten van deze studie te generaliseren naar andere dorpsraden.

Aanbevelingen

Dat brengt me tot slot bij de twee praktische aanbevelingen die voortvloeien uit de resultaten van deze studie. Want hoewel de resultaten niet direct te generaliseren zijn, kunnen gemeenten en dorpsraden wel deze nieuwe kennis ter hand nemen in het verder gestalte geven aan dorpsraden. Ten eerste moeten dorpsraden hun rol als serieuze gesprekspartner van het openbaar bestuur niet onderschatten. Als zij midden in de samenleving staan, samenwerkingen aangaan, verbinden en mobiliseren en als zij een meerwaarde kunnen leveren aan haar gesprekspartner, zowel in middelen, legitimiteit en informatie, dan kunnen zij zich manifesteren als de belangrijkste en invloedrijkste gesprekspartner van de gemeente wanneer het hun dorp betreft. Dat vraagt dus om het nemen verantwoordelijkheid wanneer het dorpsoverleg het enige georganiseerde belang van het dorp is: ga samenwerkingen aan, verbind, mobiliseer en verzamel middelen, legitimiteit en informatie om de stem van het dorp serieus gestalte te geven op het gemeentehuis.

Ten tweede moeten gemeenten samen met de dorpsraden hun verhouding blijven verkennen. Met verdere decentralisaties, bredere taakopvattingen van de gemeente en een alsmaar sterker wordende markt is een sterk tegenwicht tussen overheid en markt een welkome aanvulling in de besluitvorming. Dat vraagt ook om het ondernemen van actie, beleidsmatig en organisatorisch. Ook een cultuuromslag bij het ambtenarenapparaat lijkt nodig. Een goed begin zou zijn om samenwerking met de dorpsoverleggen te verankeren in beleidsmatige kaders, waarbij wordt vastgelegd dat dorpsoverleggen in een vroeg stadium worden betrokken. Timing is per slot van rekening van wezenlijk belang voor het verkrijgen van invloed, blijkt uit deze studie. Een volgende stap zou zijn om publieke professionals te trainen om ruimte te bieden aan authentieke participatie van het dorpsoverleg. Niet alleen de dorpsraad heeft de verantwoordelijkheid zich te manifesteren als relevante gesprekspartner, ook de gemeente moet ruimte blijven bieden aan de georganiseerde belangen van het dorp, transparant zijn over de kaders van hun verhouding en vooral vertrouwen geven aan de dorpsraden. Immers: *it takes two to tango*.

Noten

1. Een conceptversie van deze scriptie is voorgelegd aan alle dorpsoverleggen, de ambtenaar en politici. Allen die een reactie hebben gegeven (5 van de 7 - de ambtenaar en één politicus hebben geen reactie gegeven) deelden het beeld dat naar voren komt uit deze studie dat de invloed van het Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn uitsteekt boven de anderen en dat het dorpsoverleg Hazerswoude-Rijndijk Oost een hogere mate van toegang heeft dan de andere dorpsoverleggen.

Referenties

- Arkorful, V. E., Lugu, B. K., Hammond, A., & Basiru, I. (2021). Decentralization and Citizens' Participation in Local Governance: Does Trust and Transparency Matter? - An Empirical Study. *Forum for Development Studies*, 48(2), 199–223. <https://doi.org/10.1080/08039410.2021.1872698>.
- Bachrach, P., & M. S. Baratz (1962). 'Two Faces of Power', *American Political Science Review*, 56:4, 947–52.
- Baldwin, E. (2018), 'Exploring how institutional arrangements shape stakeholder influence on policy decisions : a comparative analysis in the energy sector, *Public Administration Review*, 79 (2): 246-255; DOI: 10.1111/puar.12953.
- Berkhout, J. (2013). Why interest organizations do what they do: Assessing the explanatory potential of 'exchange' approaches. *Interest Groups & Advocacy*, 2(2), 227-250.
- Berkhout, J., & Hanegraaff, M. (2017). Lang leve de lokale lobby?! Universiteit van Amsterdam & Public Matters. <https://indd.adobe.com/view/9f715c4c-f2a3-460d-98ae-f4f4535d2d47>.
- Berkhout, J., Hanegraaff, M., & Maloney, W. A. (2021). Looking for 'Voice' in Business and Citizen Groups: Who's Being Heard? *Political Studies*, 00323217211019318. doi:10.1177/00323217211019318.
- Bernhagen, P., Dür, A., & Marshall, D. (2015). Information or context: What accounts for positional proximity between the European Commission and lobbyists? *Journal of European Public Policy*, 22(4), 570–587. <https://doi.org/10.1080/13501763.2015.1008556>.
- Berry, J. M. (1977). *Lobbying for the People: The Political Behavior of Public Interest Groups*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Beyers, J., & Braun, C. (2014). Ties that count: explaining interest group access to policymakers. *Journal of Public Policy*, 34(1), 93-121.
- Binderkrantz, A. (2005). Interest Group Strategies: Navigating between Privileged Access and Strategies of Pressure. *Political Studies*, 53(4), 694–715. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9248.2005.00552.x>.
- Binderkrantz, A. (2008). Different Groups, Different Strategies: How Interest Groups Pursue

- Their Political Ambitions. *Scandinavian Political Studies*, 31(2), 173–200. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9477.2008.00201.x>.
- Binderkrantz, A.S., & Pedersen, H.H. (2016). What is access? A discussion of the definition and measurement of interest group access. *European Political Science*, 16, 306–321.
- Binderkrantz, A.S., Christiansen, P.M., & Pedersen, H.H. (2015). Interest group access to the bureaucracy, parliament, and the media. *Governance*, 28(1), 95–112.
- Boeije, H. (2014). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: denken en doen*. Den Haag: Boom Lemma.
- Bossuyt, F. (2021). The influence of interest groups on the EU's foreign policy: assessing and explaining the influence of human rights NGOs on the EU's human rights promotion in the post-Soviet space. *Contemporary Politics*, 27(3), 356–370. <https://doi.org/10.1080/13569775.2021.1907938>.
- Burstein, P. and Linton, A. (2002) The impact of political parties, interest groups, and social movement organizations on public policy: Some recent evidence and theoretical concerns. *Social Forces* 81(2): 380–408.
- Braun, C. (2012). The captive or the broker? Explaining public agency–interest group interactions. *Governance*, 25(2), 291–314.
- Centraal Bureau voor de Statistiek [CBS]. (z.d.). *Gemeentelijke indeling op 1 januari 2014*. Geraadpleegd op 26 maart 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/classificaties/overig/gemeentelijke-indelingen-per-jaar/indeling-per-jaar/gemeentelijke-indeling-op-1-januari-2014>.
- Chalmers, A. (2011). Interests, influence and information: Comparing the influence of interest groups in the European Union. *Journal of European Integration*, 33(4), 471–486. <https://doi.org/10.1080/07036337.2011.579751>.
- Colli, F., & Adriaensen, J. (2020). Lobbying the state or the market? A framework to study civil society organizations' strategic behavior. *Regulation & Governance*, 14(3), 501–513. <https://doi.org/10.1111/rego.12227>.
- Dahl, R.A. (1961). *Who Governs?* New Haven, CT: Yale University Press.
- De Bruycker, I. (2016). Pressure and expertise: explaining the information supply of interest groups in EU legislative lobbying. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 54(3), 599–616.
- De Bruycker, I & Rasmussen, A., (2021) Blessing or curse for congruence? how interest mobilization affects congruence between citizens and elected representatives. *Journal of Common Market Studies*. 59: 909–928. Epub ahead of print 19 January 2021. DOI: 10.1111/jcms.13146.
- Dinjens, M. (2010, februari). *Burgerparticipatie in de lokale politiek*. Instituut voor Publiek en Politiek. <https://www.prodemos.nl/wp-content/uploads/2016/04/RapportBurgerparticipatie2010.pdf>.
- Dür, A. (2008). Interest Groups in the European Union: How Powerful Are They? *West European Politics*, 31(6), 1212–1230. <https://doi.org/10.1080/01402380802372662>.
- Dür, A., & De Bièvre, D. (2007). 'Inclusion without Influence: NGOs in European Trade Policy', *Journal of Public Policy*, 27:1, 79–101.
- Dür, A., & Mateo, G. (2013). Gaining access or going public? Interest group strategies in five

- European countries. *European Journal of Political Research*, 52(5), 660–686. <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12012>.
- Eising, R. (2007). Institutional context, organizational resources and strategic choices. *European Union Politics*, 8(3), 329–362. <https://doi.org/10.1177/1465116507079542>.
- Fraussen, B., & Halpin, D. (2018). How do interest groups legitimate their policy advocacy? Reconsidering linkage and internal democracy in times of digital disruption. *Public Administration*, 96 (1): 23-35.
- Gibson, R., & Cantijoch, M. (2013). Conceptualizing and Measuring Participation in the Age of the Internet: Is Online Political Engagement Really Different to Offline? *The Journal of Politics*, 75(3), 701–716. <https://doi.org/10.1017/S0022381613000431>.
- Grant, W. (2000). ‘Insider Groups, Outsider Groups and Interest Group Strategies in Britain’, in Rhodes, R. A. W., ed., United Kingdom, vol. 1. Aldershot: Ashgate.
- Howlett, M., Ramesh, M., & Perl, A. (2003). *Studying public policy: Policy cycles and policy subsystems* (Vol. 3). Oxford: Oxford University Press.
- Junk, W. M. (2020). Synergies in lobbying? Conceptualising and measuring lobbying coalitions to study interest group strategies, access, and influence. *Interest Groups & Advocacy*, 9(1), 21–37. <https://doi.org/10.1057/s41309-019-00077-6>.
- King, C. S., Feltey, K.M., & Susel, B. N. (1998). The Question of Participation: Toward Authentic Public Participation in Public Administration. *Public Administration Review* 58(4): 317–26.
- Knocke, D. (1990). *Political networks: The structural perspective*. Cambridge University Press.
- Koch, T., & Schulz-Knappe, C. (2021). Corporate lobbying: Role perceptions and perceived influence on political decisions of public affairs professionals. *Public Relations Review*, 47(4), 102062. <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2021.102062>.
- Leifeld, P., & Schneider, V. (2012). Information exchange in policy networks. *American Journal of Political Science*, 56(3), 731-744.
- Lisi, M., & Loureiro, J. (2021). Interest group strategies and policy involvement: Does the context matter? Evidence from Southern Europe. *Interest Groups & Advocacy*, 11(1), 109–135. <https://doi.org/10.1057/s41309-021-00145-w>.
- Loots, J., Bakker, A. L., & Duvivier, B. (2013, maart). *Dorps- en wijkraden in Nederland*. Necker van Naem & Ministerie van Binnenlandse Zaken. <https://kennisopenbaarbestuur.nl/media/23349/dorps-en-wijkraden-in-nederland.pdf>.
- Mahoney, C. & Baumgartner, F.R. (2017). ‘Partners in Advocacy: Lobbyists and Government officials in Washington’, *Journal of Politics*, 77(1): 202-215, <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/678389>.
- Oeri, F., Rinscheid, A., & Kachi, A. (2021). *Lobbying Influence--The Role of Money, Strategies and Measurements*. arXiv preprint arXiv:2109.13928.
- Rinfret, S., & Cook J. (2014). Environmental Policy Can Happen: Shuttle Diplomacy and the Reality of Reg Neg Lite. *Environmental Policy and Governance* 24(2): 122–33.
- Røed, M. (2022). When do political parties listen to interest groups? *Party Politics*, 0(0): 1–10, 135406882110628. <https://doi.org/10.1177/13540688211062832>.
- Stevens, F., & De Bruycker, I. (2020). Influence, affluence and media salience: Economic resources and lobbying influence in the European Union. *European Union Politics*, 21(4), 728–750. <https://doi.org/10.1177/1465116520944572>.

- Tallberg, J., Dellmuth, L., Agné, H., & Duit, A. (2015). NGO influence in international organizations: Information, access and exchange. *British Journal of Political Science*, 48(1), 213–238. <https://doi.org/10.1017/S000712341500037X>.
- Van Thiel, S. (2010). *Bestuurskundig Onderzoek: een methodologische inleiding*. Bussum: Coutinho.
- Tjeenk Willink, H. D. (2019). *Groter denken, kleiner doen : een oproep* (Second edition). Prometheus.

Bijlage 1 – Interviewguides

Interviewgide dorpsraden – zelfevaluatie

Introductie

Ik ben Daan Cornelissen en ik ben op dit moment bezig met mijn afstudeerscriptie voor mijn Master Management van de Publieke Sector (Bestuurskunde) aan de Universiteit Leiden. De vertegenwoordiging van de dorpen in het gemeentebestuur van Alphen aan den Rijn vind ik een boeiend onderwerp, omdat ik ook zelf uit één van de dorpskernen van Alphen kom. Daarom ben ik ook mijn scriptie gaan schrijven over de dorpsraden in onze gemeente, die zich in een interessante positie bevinden tussen belangenbehartiging en burgerparticipatie.

- Heeft u de briefing gelezen en heeft u nog vragen aan mij of over het onderzoek voordat we beginnen aan het interview? Veel wordt wellicht ook duidelijker gedurende het interview.

Doel en achtergrond van het onderzoek

Met dit interview neemt u deel aan een onderzoek. Ik interview betrokkenen van in totaal 4 dorpsraden en ook nog enkele medewerkers van de gemeente en enkele raadsleden. Met dit onderzoek hoop ik inzicht te kunnen krijgen in de mate van invloed die jullie als dorpsraad hebben.

Uw verhaal is daarbij erg belangrijk en daarom zal ik gedurende dit interview ook u vooral aan het woord laten en naar u luisteren.

Dit interview is verder anoniem en dat wil zeggen dat uw persoonlijke gegevens niet gebruikt of genoemd zullen worden wanneer u dat niet wilt. Daarnaast wordt de informatie die u ons vertelt alleen voor dit onderzoek gebruikt en niet voor andere doeleinden.

Als u tijdens het interview besluit dat u niet meer verder wilt gaan, dan mag u dat ten alle tijden aangeven. We stoppen dan met het interview.

Tot slot wil ik u, als u verder geen vragen heeft, om toestemming vragen om dit interview op te nemen. De opnames worden na het uitwerken van dit onderzoek weer verwijderd, maar zijn nodig om de informatie die u mij geeft naderhand nog eens na te gaan en te bestuderen. Als de opname loopt zal ik deze vraag nogmaals stellen, zodat uw toestemming ook is vastgelegd.

- Toestemming tape recorder + wat er gedaan wordt met de audio
- Toestemming verwerken in welke naam de dorpsraad X vertegenwoordigd wordt.

Inleiding

Voordat we gelijk de diepte ingaan over de invloed van uw dorpsraad, kunt u mij iets vertellen over het werk van uw dorpsraad?

- Waar houdt u zich voornamelijk mee bezig als lid van de dorpsraad?
- Welke kwesties hebben er de afgelopen periode gespeeld op het gebied van ruimtelijke ordening? (denk aan: wegen / kruispunten / bruggen / woningbouwlocaties / landschapsinrichting)
- Kunt u vertellen op wat voor manieren u actief bent geweest voor dit onderwerp? Wat heeft u gedaan?

Centrale vragen

Strategie (X1)	
<p>1. Samenwerking</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mate van samenwerking 	<p>Kunt u vertellen met welke organisaties u samenwerkt om dezelfde doelen na te streven?</p> <p><i>Subvragen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom werkt u wel/niet samen? - Hoe geeft u vorm aan de samenwerking? - Hoe lang vindt de samenwerking al plaats?
<p>2. Venue</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Binnen (direct contact) - Buiten (publieke opinie) - Staat (publieke actoren) - Markt (private actoren) 	<p>Kunt u vertellen met wie u contact zoekt om de visie van uw dorpsraad te realiseren?</p> <p><i>Subvragen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Spreekt u vaak ambtenaren en politici? - Spreekt u vaak met de media? - Heeft u een achterban en probeert u die te mobiliseren voor enkele thema's? - Spreekt u vaak met bedrijven, burgerinitiatieven, verenigingen? - Met welke partij spreekt u naar uw gevoel het meest?

<p>3. Timing</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het staat sinds kort op de politieke agenda - <i>Er wordt beleid op ontwikkeld</i> - <i>Er wordt over gesproken in de gemeenteraad</i> - <i>Er gaat bijna gestemd worden</i> 	<p>Kunt u vertellen wanneer u contact gaat zoeken met de personen of instanties die we in de vorige vraag hebben besproken?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Houdt u de raadsagenda nauwgezet in de gaten? - Waarom kiest u voor dit moment? - Bent u weleens aanwezig op raadsvergaderingen om met de politici te spreken?
<p>4. Type input</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Middelen - Legitimiteit - Informatie 	<p>Kunt u vertellen wat volgens u de meerwaarde is van uw dorpsraad in het contact met de gemeente (ambtenaren en politici)? Wat brengt u in het contact met de gemeente?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunt u voorbeelden noemen van situaties waarin u als dorpsraad duidelijk meerwaarde heeft geboden aan het ambtelijk apparaat. - Kunt u voorbeelden noemen van situaties waarin u als dorpsraad duidelijk meerwaarde heeft geboden aan politici. - Kunt u voorbeelden noemen waarover u met name contact heeft met de gemeente?
Informatie (X2)	
<p>5. Exclusiviteit</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mate van exclusiviteit 	<p>Kunt u vertellen in welke mate uw dorpsraad over bijzondere informatie beschikt?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heeft u weleens informatie die andere partijen nooit hadden kunnen hebben?
<p>6. Behoeften</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Behoeften van de ontvanger 	<p>Kunt u vertellen over de mate waarin u inspeelt op de behoeften van de gemeente (ambtenaren + politici) ?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spreekt u dermate vaak met de gemeente dat u weet wat voor soort informatie zij nodig heeft? - Werkt u weleens plannen of ideeën uit op verzoek van de gemeente?
Toegeschreven invloed (Y)	
<p>7. Zelfevaluatie</p>	

<p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Invloed volgens de dorpsraden - Specifieke beleidselementen van dorpsraad - Gevoel van toegang en authentieke participatie - Bepalen van het gespreksonderwerp 	<p>Kunt u vertellen over de invloed die u denkt te hebben op het gemeentelijk beleid op het thema ruimtelijke ordening?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zijn er in bepaalde beleidsstukken specifieke beleidselementen aan uw dorpsraad te danken? - Heeft u als dorpsraad het gevoel van toegang als het gaat om het besluitvormingsproces in de gemeente? - Heeft u als dorpsraad het idee dat u weleens het gespreksonderwerp binnen de gemeenteraad of het ambtelijk apparaat bepaald? - Kunt u dit toelichten met specifieke voorbeelden? - In welke mate denkt u invloed te hebben op het gemeentelijk beleid? Waarom denkt u aan deze mate?
<p>8. Kruisevaluatie</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Invloed volgens publieke actoren - Specifieke beleidselementen van dorpsraad - Gevoel van toegang en authentieke participatie - Bepalen van het gespreksonderwerp 	<p>Kunt u vertellen over de invloed die u denkt dat de dorpsraden hebben op het gemeentelijk beleid op het thema ruimtelijke ordening?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zijn er in bepaalde beleidsstukken specifieke beleidselementen aan een dorpsraad te danken? - Heeft u als gemeente het gevoel dat dorpsraden toegang hebben tot het besluitvormingsproces? - Heeft u als gemeente het idee dat een dorpsraad weleens het gespreksonderwerp binnen uw gemeente heeft bepaald? - Kunt u dit toelichten met specifieke voorbeelden? - In welke mate denkt u invloed dat dorpsraden hebben op het gemeentelijk beleid? Waarom denkt u aan deze mate?
<p>Causaal mechanisme (X → Y)</p>	
<p>9. Strategie en invloed</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -De relatie tussen samenwerking, venue, timing en type input (strategie) en toegeschreven invloed 	<p>We hebben het hiervoor gehad over strategie, namelijk de samenwerking, de personen met wie u contact heeft, de timing van het contact en de inhoud van het contact. In hoeverre denkt u dat dat effect heeft op de invloed die u heeft op het gemeentelijk beleid?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maakt u bewuste keuzes om invloed uit te oefenen op het gemeentelijke beleid? - Heeft u bepaalde tactieken waarmee u meer invloed kunt uitoefenen op het gemeentelijk beleid?
<p>10. Informatie en invloed</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -De relatie tussen exclusiviteit, behoeften 	<p>In hoeverre denkt u dat uw informatie (denk aan de exclusiviteit, behoeften) effect heeft op de invloed die u heeft op het gemeentelijk beleid?</p>

(informatie) en toegeschreven invloed	Subvragen: <ul style="list-style-type: none"> - Kunt u specifieke problemen oplossen voor ambtenaren of politici omdat u over bijzondere informatie beschikt? - Heeft u meer invloed op het beleid gehad omdat u de informatie voorzag waar een ambtenaar of politicus behoefte aan had?
---------------------------------------	--

Afsluiting

Zijn er nog dingen die volgens u niet aan bod zijn gekomen en u in het kader van dit interview belangrijk vindt om te vertellen?

Het interview zal worden uitgewerkt. Als u wilt kunt u dit document ook ontvangen. Wilt u dat?

Ik wil u graag bedanken voor uw tijd, energie en uw deelname aan het interview. Ik hoop dat u het gevoel hebt gehad dat u uw verhaal hebt kunnen vertellen en dat er naar uw verhaal geluisterd is.

Als u nog vragen hebt, kunt u mij altijd bereiken via de contactgegevens die in de uitnodigingse-mail staan.

Interviewguide ambtenaar en politici – kruisevaluatie

Introductie

Ik ben Daan Cornelissen en ik ben op dit moment bezig met mijn afstudeerscriptie voor mijn Master Management van de Publieke Sector (Bestuurskunde) aan de Universiteit Leiden. De vertegenwoordiging van de dorpen in het gemeentebestuur van Alphen aan den Rijn vind ik een boeiend onderwerp, omdat ik ook zelf uit één van de dorpskernen van Alphen kom. Daarom ben ik ook mijn scriptie gaan schrijven over de dorpsraden in onze gemeente, die zich in een interessante positie bevinden tussen belangenbehartiging en burgerparticipatie.

- Heeft u de briefing gelezen en heeft u nog vragen aan mij of over het onderzoek voordat we beginnen aan het interview? Veel wordt wellicht ook duidelijker gedurende het interview.

Doel en achtergrond van het onderzoek

Met dit interview neemt u deel aan een onderzoek. Ik interview betrokkenen van in totaal 4 dorpsraden en ook nog enkele medewerkers van de gemeente en enkele raadsleden. Met dit onderzoek hoop ik inzicht te kunnen krijgen in de mate van invloed die een dorpsraad / overleg heeft.

Uw verhaal is daarbij erg belangrijk en daarom zal ik gedurende dit interview ook u vooral aan het woord laten en naar u luisteren.

Dit interview is verder anoniem en dat wil zeggen dat uw persoonlijke gegevens niet gebruikt of genoemd zullen worden wanneer u dat niet wilt. Daarnaast wordt de informatie die u ons vertelt alleen voor dit onderzoek gebruikt en niet voor andere doeleinden.

Als u tijdens het interview besluit dat u niet meer verder wilt gaan, dan mag u dat ten alle tijden aangeven. We stoppen dan met het interview.

Tot slot wil ik u, als u verder geen vragen heeft, om toestemming vragen om dit interview op te nemen. De opnames worden na het uitwerken van dit onderzoek weer verwijderd, maar zijn nodig om de informatie die u mij geeft naderhand nog eens na te gaan en te bestuderen. Als de opname loopt zal ik deze vraag nogmaals stellen, zodat uw toestemming ook is vastgelegd.

- Toestemming tape recorder + wat er gedaan wordt met de audio

Inleiding

Voordat we gelijk de diepte ingaan over de invloed van uw dorpsraad, heb ik eerst een paar inleidende vragen en een afkadering van mijn onderzoek. Als ik het in dit interview heb over dorpsraden in Alphen aan den Rijn bedoel ik eigenlijk alleen de dorpsraden uit voormalig Rijnwoude. Daarnaast ben ik alleen benieuwd naar thema's op het thema ruimtelijke ordening. Om te beginnen, kunt u mij iets vertellen over uw contact of samenwerking met de dorpsraad?

- Heeft de dorpsraad weleens contact met u gezocht?
- Heeft u weleens contact gezocht met de dorpsraad?
- Over welke kwesties heeft u contact gehad met de dorpsraad?
- Welke kwesties hebben er de afgelopen periode gespeeld op het gebied van ruimtelijke ordening? (denk aan: wegen / kruispunten / bruggen / woningbouwlocaties / landschapsinrichting)

Centrale vragen

Strategie (X1)	
<p>1. Samenwerking</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mate van samenwerking 	<p>Kunt u vertellen met welke organisaties u samenwerkt om dezelfde doelen na te streven?</p> <p><i>Subvragen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom werkt u wel/niet samen? - Hoe geeft u vorm aan de samenwerking? - Hoe lang vindt de samenwerking al plaats?
<p>2. Venue</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Binnen (direct contact) - Buiten (publieke opinie) - Staat (publieke actoren) - Markt (private actoren) 	<p>Kunt u vertellen met wie u contact zoekt om de visie van uw dorpsraad te realiseren?</p> <p><i>Subvragen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Spreekt u vaak ambtenaren en politici? - Spreekt u vaak met de media? - Heeft u een achterban en probeert u die te mobiliseren voor enkele thema's? - Spreekt u vaak met bedrijven, burgerinitiatieven, verenigingen? - Met welke partij spreekt u naar uw gevoel het meest?

<p>3. Timing</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het staat sinds kort op de politieke agenda - Er wordt beleid op ontwikkeld - Er wordt over gesproken in de gemeenteraad - Er gaat bijna gestemd worden 	<p>Kunt u vertellen wanneer de dorpsraad met u contact zocht of wanneer u contact zocht met de dorpsraad?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wanneer precies in het beleidsproces, hoe ver was het voorstel? - Komen vertegenwoordigers van de dorpsraad weleens inspreken op een raadsvergadering en wat doet dat met u?
<p>4. Type input</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Middelen - Legitimiteit - Informatie 	<p>Kunt u vertellen wat volgens u de meerwaarde is van uw dorpsraad? Wat brengt zij u?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunt u voorbeelden noemen waarover u met name contact heeft met de dorpsraad en wat u dat dan heeft opgeleverd?
Informatie (X2)	
<p>5. Exclusiviteit</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mate van exclusiviteit 	<p>Kunt u vertellen in welke mate een dorpsraad over bijzondere informatie beschikt?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heeft u weleens informatie van hen gehad die andere partijen nooit hadden kunnen hebben?
<p>6. Behoeften</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Behoeften van de ontvanger 	<p>Kunt u vertellen over de mate waarin de dorpsraden voldoen in uw informatie-behoefte?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werken de dorpsraden weleens plannen of ideeën uit op verzoek van u?
Toegeschreven invloed (Y)	
<p>7. Zelfevaluatie</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Invloed volgens de dorpsraden - Specifieke beleidselementen van dorpsraad - Gevoel van toegang en authentieke participatie 	<p>Kunt u vertellen over de invloed die u denkt te hebben op het gemeentelijk beleid op het thema ruimtelijke ordening?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zijn er in bepaalde beleidsstukken specifieke beleidselementen aan uw dorpsraad te danken? - Heeft u als dorpsraad het gevoel van toegang als het gaat om het besluitvormingsproces in de gemeente?

<p>- Bepalen van het gespreksonderwerp</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Heeft u als dorpsraad het idee dat u weleens het gespreksonderwerp binnen de gemeenteraad of het ambtelijk apparaat bepaald? - Kunt u dit toelichten met specifieke voorbeelden? - In welke mate denkt u invloed te hebben op het gemeentelijk beleid? Waarom denkt u aan deze mate?
<p>8. Krui-evaluatie</p> <p><i>Topics:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Invloed volgens publieke actoren - Specifieke beleidselementen van dorpsraad - Gevoel van toegang en authentieke participatie - Bepalen van het gespreksonderwerp 	<p>Kunt u vertellen over de invloed die u denkt dat de dorpsraden hebben op het gemeentelijk beleid op het thema ruimtelijke ordening?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zijn er in bepaalde beleidsstukken specifieke beleidselementen aan een dorpsraad te danken? - Heeft u als gemeente het gevoel dat dorpsraden toegang hebben tot het besluitvormingsproces? - Heeft u als gemeente het idee dat een dorpsraad weleens het gespreksonderwerp binnen uw gemeente heeft bepaald? - Kunt u dit toelichten met specifieke voorbeelden? - In welke mate denkt u invloed dat dorpsraden hebben op het gemeentelijk beleid? Waarom denkt u aan deze mate?
<p>Causaal mechanisme (X → Y)</p>	
<p>9. Strategie en invloed</p> <p><i>Topics:</i></p> <p>-De relatie tussen samenwerking, venue, timing en type input (strategie) en toegeschreven invloed</p>	<p>We hebben het hiervoor gehad over strategie, namelijk de timing van het contact en de inhoud van het contact. In hoeverre denkt u dat dat effect heeft op de invloed die een dorpsraad heeft op het gemeentelijk beleid?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Denkt u dat bepaalde tactieken voor een dorpsraad beter werken voor meer invloed? Zo ja welke? Kunt u voorbeelden noemen? - Wat had een dorpsraad in een casus anders kunnen doen om meer invloed uit te oefenen?
<p>10. Informatie en invloed</p> <p><i>Topics:</i></p> <p>-De relatie tussen exclusiviteit, behoeften en toegeschreven invloed</p>	<p>In hoeverre denkt u dat uw informatie (denk aan de exclusiviteit, behoeften) effect heeft op de invloed die de dorpsraad heeft op het gemeentelijk beleid?</p> <p>Subvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan de dorpsraad specifieke problemen oplossen voor u omdat deze over bijzondere informatie beschikt? - Heeft de dorpsraad meer invloed op het beleid gehad omdat zij de informatie voorzag waar een u behoefte aan had?

Afsluiting

Zijn er nog dingen die volgens u niet aan bod zijn gekomen en u in het kader van dit interview belangrijk vindt om te vertellen?

Het interview zal worden uitgewerkt. Als u wilt kunt u dit document ook ontvangen. Wilt u dat?

Ik wil u graag bedanken voor uw tijd, energie en uw deelname aan het interview. Ik hoop dat u het gevoel hebt gehad dat u uw verhaal hebt kunnen vertellen en dat er naar uw verhaal geluisterd is.

Als u nog vragen hebt, kunt u mij altijd bereiken via de contactgegevens die in de uitnodigingse-mail staan.

Bijlage 2 – Coderingstabellen

Strategie

Dimensie samenwerking

Subdimensie	Indicator	Keyword	Interviewdata
Mate van samenwerking	- Respondent spreekt over samenwerkingsverbanden	Samenwerking	

Strategie

Dimensie venue

Subdimensie	Indicator	Keyword	Interviewdata
Binnen (direct contact)	- Respondent spreekt over contact zoeken met ambtenaren, politici, wethouders, bedrijven etc.	Binnen	
Buiten (publieke opinie)	- Respondent spreekt over contact zoeken met media (gedrukt en online)	Media	
	- Respondent spreekt over mobiliseren van de achterban	Mobiliseren	
	- Respondent spreekt over aanspreken publieke opinie	Opinie	
Staat (publieke actoren)	- Respondent spreekt over contact met publieke actoren (ambtenaren, politici, wethouders etc.)	Staat	
Markt (private actoren)	- Respondent spreekt over contact met private actoren (bedrijven, burgerinitiatieven, verenigingen etc.)	Markt	

Strategie*Dimensie timing*

Subdimensie	Indicator	Keyword	Interviewdata
Het staat sinds kort op de politieke agenda	- Respondent geeft aan contact te hebben gehad wanneer een thema sinds kort op de politieke agenda staat.	Agenda	
Er wordt beleid op ontwikkeld	- Respondent geeft aan contact te hebben gehad wanneer beleid reeds in ontwikkeling was	Ontwikkeling	
Er wordt over gesproken in de gemeenteraad	- Respondent geeft aan contact te hebben gehad wanneer er reeds in de gemeenteraad over het onderwerp werd gesproken	Gesproken	
Er gaat bijna gestemd worden	- Respondent geeft aan contact te hebben gehad wanneer er bijna gestemd ging worden over het onderwerp	Stemmen	

Strategie*Dimensie type input*

Subdimensie	Indicator	Keyword	Interviewdata
Middelen	- Respondent spreekt over diverse middelen als geleverde input, zoals geld, kapitaal, fte, etc.	Middelen	
Legitimiteit	- Respondent spreekt over de vertegenwoordigende functie van de dorpsraad als geleverde input	Legitimiteit	
Informatie	- Respondent spreekt over technische of politieke informatie als geleverde input	Informatie	

Informatie*Dimensie exclusiviteit*

Subdimensie	Indicator	Keyword	Interviewdata
Mate van exclusiviteit	- Respondent geeft aan informatie beschikbaar te hebben die anderen niet (hadden kunnen) hebben.	Excl.	

Informatie*Dimensie relevantie*

Subdimensie	Indicator	Keyword	Interviewdata
Mate van relevantie van de informatie / vervulling van behoeften van ontvanger	- Respondent geeft aan dat de informatie voldeed aan de behoeften van de ontvanger op dat moment / dat de informatie die zij had relevant was	Relevantie	

Gepercipieerde invloed*Dimensie zelfevaluatie*

Subdimensie	Indicator	Keyword	Interviewdata
Invloed volgens dorpsraden	- Respondent spreekt over specifieke beleidselementen die aan de dorpsraad te danken zijn	S. Elementen	
	- Respondent spreekt over gevoel van toegang en authentieke participatie	S. Toegang	

- Respondent spreekt over het bepalen van het gespreksonderwerp

S. Onderwerp

Gepercipieerde invloed

Dimensie kruisevaluatie

Subdimensie	Indicator	Keyword	Interviewdata
Invloed volgens publieke actoren	- Respondent spreekt over specifieke beleidselementen die aan de dorpsraad te danken zijn	C. Elementen	
	- Respondent spreekt over gevoel van toegang en authentieke participatie	C. Toegang	
	- Respondent spreekt over het bepalen van het gespreksonderwerp	C. Onderwerp	
